

**EOKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV**

Evidenčné číslo: 105003/B/2022/36122166157023492

**Organizácia islamskej spolupráce v súčasných
medzinárodných vzťahoch**

Bakalárska práca

2022

Natália Puliková Kováčová

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV**

Evidenčné číslo: 105003/B/2022/36122166157023492

**Organizácia islamskej spolupráce v súčasných
medzinárodných vzťahoch**

Bakalárska práca

Študijný program: Medzinárodné ekonomické vzťahy

Študijný odbor: Ekonómia a manažment

Školiace pracovisko: Katedra medzinárodných politických vzťahov

Vedúci záverečnej práce: Ing. Zuzana Rozkošová

Bratislava 2022

Natália Puliková Kováčová

ČESTNÉ VYHLÁSENIE

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne a uviedla som všetku použitú literatúru.

Dátum: 28. 4. 2022

.....

Natália Puliková Kováčová

POĎAKOVANIE

Chcela by som sa poďakovať vedúcej mojej bakalárskej práce Ing. Zuzane Rozkošovej za odborné usmernenie, motiváciu počas celej doby spolupráce, cenné rady, inšpiráciu a ústretovosť. Taktiež by som sa chcela poďakovať mojej rodine za podporu počas tvorenia tejto bakalárskej práce.

Natália Puliková Kováčová

ABSTRAKT

PULIKOVÁ KOVÁČOVÁ, Natália: *Organizácia islamskej spolupráce v súčasných medzinárodných vzťahoch*. – Vedúci záverečnej práce: Ing. Zuzana Rozkošová. – Bratislava: FMV, 2022, 47 s.

Bakalárska práca sa zaoberá témou Organizácie islamskej spolupráce. Hlavným cieľom práce je priblížiť základne piliere organizácie a jej postavenie v kontexte ľudských práv.

Prvá kapitola je zameraná na charakteristiku medzinárodných organizácií a Organizácie islamskej spolupráce. Vysvetľuje základné pojmy, ktoré objasňujú obsahové vymedzenie a postavenie medzinárodných organizácií. Venuje sa ich vzniku, vývoji, hlavným cieľom a štruktúre. Predstavuje Akčný plán organizácie, ktorého úlohou je rozvoj v rôznych oblastiach všetkých členských štátov. Druhá kapitola charakterizuje ciele a metodiku, ktorými sa zaoberá táto práca. Tretia kapitola porovnáva západnú a islamskú koncepciu ľudských práv. Analyzuje postavenie OIC v oblasti ľudských práv na príklade menších v nečlenských štátoch a postavení žien. Záver práce charakterizuje a stručne opisuje nadobudnuté poznatky teoretickej aj praktickej časti tejto práce.

Kľúčové slová:

medzinárodná organizácia, Organizácia islamskej spolupráce, ľudské práva, postavenie žien, menšiny

ABSTRACT

PULIKOVÁ KOVÁČOVÁ Natália: Organization of Islamic Cooperation in International Relations. - Thesis supervisor: Ing. Zuzana Rozkošová. – Bratislava: FMV, 2022, 47 pgs.

The bachelor thesis deals with the topic of the Organization of Islamic Cooperation. The main goal of this work is to approach the basic pillars of the organization and its position in the context of human rights. The first chapter focuses on the characteristics of international organizations and the Organization of Islamic Cooperation. It explains the basic concepts that clarify the content and position of international organizations. It deals with their origin, development, main goal and structure. It is the organisation's Action Plan, whose role is to develop in the various areas of all the Member States. The second chapter characterizes the goals and methodology that this work deals with. The third chapter compares the Western and Islamic concepts of human rights. It analyzes the position of the OIC in the field of human rights on the example of minorities in non-member countries and the position of women. The conclusion of the thesis characterizes and briefly describes the acquired knowledge of the theoretical and practical part of this paperwork.

Key words:

International organization, Organization of Islamic Cooperation, human rights, status of women, minorities

Obsah

Úvod	10
1 Súčasný stav skúmanej problematiky	11
1.1 Medzinárodné organizácie	11
1.1.1 Rozdelenie MO	12
1.1.2 Členstvo a financovanie MO.....	13
1.1.3 Založenie, vystúpenie a vylúčenie z MO	14
1.2 Charakteristika Organizácie islamskej spolupráce	16
1.2.1 Orgány OIC	18
1.2.2 Financovanie a podmienky členstva	20
1.3 „Akčný plán“ OIC 2016 – 2025	21
1.3.1 Hlavné oblasti a ciele	21
1.3.2 Analýza Akčného plánu z roku 2019	22
2 Ciele a metodika.....	24
3 Výsledky práce.....	26
3.1 Komparácia západnej a islamskej koncepcie ľudských práv.....	26
3.1.1 Západná koncepcia.....	26
3.1.2 Islamská koncepcia	28
3.2 Postavenie OIC k ľudským právam	29
3.2.1 Káhirska deklarácia ľudských práv v islame	29
3.2.2 Rezolúcia OIC 38/2011 právnych záležitostí.....	31
3.3 Islamské menšiny v nečlenských krajinách OIC	33
3.3.1 Rezolúcia OIC 47/20 o ochrane práv moslimských komunít a menšín v nečlenských štátoch OIC	34
3.4 OIC upravujúca postavenie žien	35
3.4.1 Analýza rezolúcií z konferencii OIC upravujúcich postavenie žien.....	36
Záver	42

Zoznam použitej literatúry	44
----------------------------------	----

Zoznam skratiek

MO	Medzinárodné organizácie
OSN	Organizácia Spojených národov
OIC	Organizácia islamskej spolupráce (Organization of Islamic Cooperation)
CDHRI	Káhirska deklarácia ľudských práv v islame (The Cairo Declaration on Human Rights in Islam)

Zoznam obrázkov a grafov

Obrázky:

Obrázok 1: Členské štáty OIC	16
------------------------------------	----

Grafy:

Tabuľka 1: Aktivity akčného plánu OIC	23
---	----

Úvod

Aktivity rôznych štátov s cieľom dosahovania svojich záujmov sú viditeľné už v dávnej minulosti. K príkladom prvých kooperácii rôznych národov a spoločenstiev možno zaradiť naturálne výmeny. Počas mnohoročného vývoja vznikli štáty, ktoré svoje spoločné ciele zdieľajú prostredníctvom medzinárodnej integrácie a k ich dosahovaniu im pomáha vytvorenie medzinárodných organizácií (MO). Najväčší rozmach MO je zaznamenaný po 2. svetovej vojne a neskôr aj po páde bipolarity a rozpade sovietskeho bloku. Nárast MO podporuje rozvoj globalizácie, ekonomiky, ale aj spoločenského života na zemi. Najvýznamnejšou a najväčšou organizáciou, ktorá združuje množstvo štátov je Organizácia Spojených národov (OSN). Táto organizácia sa snaží hlavne o bezpečnosť ľudí a ochrane ich práv bez rozdielov medzi nimi. Teoretickým vymedzením a charakteristikou MO sa zaoberá prvá kapitola tejto práce.

Záujmy moslimského sveta sa snaží interpretovať Organizácia islamskej spolupráce – Organisation of Islamic Cooperation (OIC) v mene moslimského ľudu. Touto MO sa práca zaoberá bližšie. V súčasnosti je islam najrýchlejšie sa rozširujúcim a rozvíjajúcim sa náboženstvom. OIC praktizuje aktivity pre zlepšenie postavenia moslimov a ich práv vo svetovom spoločenstve, ktoré sú popísané v druhej časti prvej kapitoly. Islam je ako náboženstvo často nepochopené, alebo zle interpretované spoločnosťou. OIC sa zaoberá rôznymi oblasťami práva, hospodárstva a politických situácií v členských štátoch.

Praktická časť tejto práce bližšie charakterizuje oblasti, ktorými sa zaoberá OIC. Analyzované sú rôzne právne dokumenty, ktoré sú výsledkom mnohých rokovaní členských štátov OIC. Začiatok kapitoly je venovaný komparácii dvoch koncepcií práv, ďalej kapitola pokračuje charakterizovaním káhirskej deklarácie ľudských práv a objasnením rezolúcie o právach menšín. Charakterizované sú aj mnohé rezolúcie, ktoré súvisia s postavením žien v moslimských štátoch, ktoré sú členmi OIC. Všetky nadobudnuté poznatky sú zhodnotené v závere tejto práce.

1 Súčasný stav skúmanej problematiky

Kapitola definuje základné pojmy medzinárodnej organizácie, vysvetľuje jej založenie, vývoj, približuje aktérov, ktorí sa zapájajú do medzinárodných vzťahov. Taktiež klasifikuje MO a popisuje hlavné orgány. Kapitola v druhej časti definuje OIC a približuje jej nedávny vznik. Popisuje ju ako subjekt a vysvetľuje jej niektoré charakteristiky, ku ktorým patria ciele a zásady, členstvo organizácie, organizačná štruktúra a financovanie.

1.1 Medzinárodné organizácie

Subjekty medzinárodných vzťahov podľa Lysáka spájajú rovnaké ciele a spoločné historické, kultúrne, profesijné, vekové a iné charakteristiky, ktoré vedú k ich zlučovaniu. Napriek veľkému počtu pôsobiacich MO sa doposiaľ v žiadnej literatúre neustálila žiadna jednotná definícia. Je to spôsobené hlavne ich rozmanitosťou a faktom, že organizácie ako samostatné subjekty sa začali kreovať v nedávnom 17. storočí. Na základe spoločných činiteľov MO, mnoho autorov prichádza k vlastným vyjadreniam.¹

Vo svojej publikácii Liďák vysvetľuje že „za MO považujeme tie medzinárodné inštitúcie, ktoré vznikli na základe medzinárodnej zmluvy uzatvorenej medzi najmenej tromi štátmi, majú istú medzinárodnoprávnú subjektivitu, majú trvalý charakter, disponujú vlastnými orgánmi a usilujú sa o dosiahnutie cieľov, ktoré majú vytýčené v zakladajúcej listine členskými štátmi. Majú istú vlastnú subjektivitu a môžu rokovať nielen s členskými štátmi, ale i s nečlenskými a inými medzinárodnými organizáciami.“²

Lysák uvádza chápanie MO takto, „medzinárodné organizácie ponímame ako subjekty medzinárodných vzťahov, ktoré vznikajú združením subjektov dvoch, alebo viacerých štátov a na základe zmluvy alebo dohody, na koordináciu a zabezpečenie ich spoločných cieľov, ktoré sú charakteristické samostatným členstvom, stanovami/štatútom, organizačnou štruktúrou a zdrojmi na svoju činnosť.“³

¹ LYSÁK, Ladislav – GREŠŠ, Martin – ŠČEPÁN Michal. *Medzinárodné organizácie*. 1. vyd. Bratislava: Ekonóm, 2012. 285 s. ISBN 978-80-225-3392-8.

² LIĎÁK, Ján. *Medzinárodné vzťahy – Medzinárodná politika*. Bratislava: Sofa, 2000. s. 38 ISBN 8085752700.

³ LYSÁK, Ladislav – GREŠŠ, Martin – ŠČEPÁN Michal. *Medzinárodné organizácie*. 1. vyd. Bratislava: Ekonóm, 2012. s. 13-14. ISBN 978-80-225-3392-8.

Béřešová aj na základe týchto definícií vymedzuje spoločné znaky, ktoré popisujú MO ako zjednotenie najmenej dvoch suverénnych štátov, ktoré dobrovoľne vzniklo na základe medzinárodných zmlúv v súlade s medzinárodným právom. Svoju aktivitu vykonáva na regionálnej, alebo svetovej úrovni, kde presadzuje ciele zapojených štátov. Je charakteristické svojou trvácnosťou, organizačnou štruktúrou, finančnou nezávislosťou a je držiteľom svojich práv a povinností.⁴

1.1.1 Rozdelenie MO

Množstvo dostupnej literatúry ponúka široké spektrum rozdelenia medzinárodných organizácií. Neexistencia presnej definície MO vyvoláva aj odlišnú klasifikáciu typov MO podľa rôznych autorov. Lysák rozdeľuje MO na dve základne skupiny.

Medzinárodné medzivládne organizácie, ktoré vytvárajú štátne subjekty (štáty) a ich vlády a medzinárodné mimovládne, kú tvorené jednotlivými subjektami pôsobiacimi v určitých štátoch. Ďalej Lysák prerozdeľuje MO: Podľa počtu účastníkov na bilaterálne MO skladajúce sa z dvoch členov a multilaterálne MO, ktoré sa skladajú z najmenej troch a viacerých členov. Podľa teritória na ktorom pôsobia na globálne MO, ktorých členovia pôsobia v rôznych svetových regiónoch a regionálne MO, ktorých členovia pôsobia na určitom vymedzenom priestore. Podľa cieľov a vecných programov sú to MO s univerzálnou pôsobnosťou, organizácie, ktoré pokrývajú široké zameranie ich cieľov a špecializované MO, podľa konkrétneho zamerania (ekonomické, vedecké a výskumné, sociálne a spoločenské, obranné a bezpečnostné).⁵ Béřešová dopĺňa túto klasifikáciu a rozdeľuje MO: Podľa politiky na vysokú politiku – High politics, ktorá skúma otázky diplomacie, bezpečnosti, vojenské otázky a nízku politiku – Low politics, ktorá sa zaoberá otázkami kultúry, ekonomiky, techniky a sociálnymi otázkami.⁶

⁴ BÉREŠOVÁ, Gabriela. *Medzinárodné organizácie*, 1. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2016. 284 s. ISBN 9788075520326.

⁵ LYSÁK, Ladislav – GREŠŠ, Martin – ŠČEPÁN Michal. *Medzinárodné organizácie*. 1. vyd. Bratislava: Ekonóm, 2012. 285 s. ISBN 978-80-225-3392-8.

⁶ BÉREŠOVÁ, Gabriela. *Medzinárodné organizácie*, 1. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2016. 284 s. ISBN 9788075520326.

1.1.2 Členstvo a financovanie MO

Medelský vo svojej publikácii zdôrazňuje, že členom MO je výlučne štát, štátny útvar, alebo iná medzinárodná organizácia. Jednotlivci a teda fyzické osoby sa subjektami MO stať nemôžu.⁷ Lysák oponuje keď uvádza, že subjektami môžu byť aj jednotlivci a skupiny národných štátov ako napríklad transnacionálne korporácie.⁸

Valuch klasifikuje členov nasledovne. Z časového hľadiska sa členovia delia na zakladajúcich členov, ktorí podpísali zakladajúcu zmluvu a tak sa stali zakladajúcimi subjektami a prístupujúcich členov, ktorí podpísaním zmluvy pristúpili k organizácii s časovým odstupom. Podľa kvalitatívneho rozmeru sa členstvo delí na plné, to náleží štátom, ktorým prislúchajú všetky práva a povinnosti vychádzajúce zo zmluvy a pridružené členstvo vymedzujúce štáty, ktoré vystupujú v úlohe pozorovateľa, a v prípade konkrétnych situácií vystupuje ako subjekt s plným členstvom. Exkluzívni členovia musia pre prijatie do MO splniť vopred stanovené podmienky organizáciou. Inkluzívni členovia prístupujú do MO bez konkrétnych podmienok. Takáto organizácia sa snaží o rýchle rozširovanie a kooperáciu subjektov.⁹

Každá MO ako subjekt medzinárodného práva je nositeľom medzinárodnoprávnej subjektivity. „O subjektivite medzinárodnej organizácie môžeme hovoriť vtedy ak spĺňa dve základné podmienky, a to, že disponuje vlastnými právami a povinnosťami existujúcimi súbežne s medzinárodnoprávnou subjektivitou jej členských štátov. Súčasne má určitú autonómiu v procese výkonu týchto práv a povinností.“¹⁰

Financovanie zabezpečuje dosahovanie cieľov, riadenie a zabezpečuje príjem na pokrytie výdavkov a chod organizácie. Najdôležitejším finančným zdrojom sú členské príspevky. Rozvinuté krajiny platia väčšinou vyššie príspevky, kvôli ich ekonomickej situácii, ktorá im to umožňuje. Rozvojové krajiny z tohto dôvodu platia príspevky zohľadňujúce ich ekonomickú situáciu. Povinnosť platiť členský príspevok je rovnomerný pre každého člena. Pozastavený výkon práv, môže byť stanovený ako sankcia za neuhradenie tohto príspevku.¹¹

⁷ MEDELSKÝ, Jozef. *Medzinárodné organizácie*, 1. vyd. Bratislava: APZ, 2014, 182 s. ISBN 978-80-8054-5963.

⁸ LYSÁK, Ladislav – GREŠŠ, Martin – ŠČEPÁN Michal. *Medzinárodné organizácie*. 1. vyd. Bratislava: Ekonóm, 2012. 285 s. ISBN 978-80-225-3392-8.

⁹ VALUCH, Jozef – RIŠOVA, Michaela – SEMAN, Radoslav. *Právo medzinárodných organizácií*, 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, 378 s. ISBN 978-80-7400-368-4.

¹⁰ KLUČKA, Ján, *Medzinárodné právo verejné*, 1. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2004, s. 65. ISBN 808-90-4790-4.

¹¹ MEDELSKÝ, Jozef. *Medzinárodné organizácie*, 1. vyd. Bratislava: APZ, 2014, 182 s. ISBN 978-80-8054-5963.

„Člen Organizácie Spojených národov, ktorý sa omešká s platením svojich príspevkov na náklady Organizácie, nemá hlasovacie právo na Valnom zhromaždení, ak sa suma jeho nedoplatkov rovná sume príspevkov, ktorá na neho pripadá za uplynulé dva roky, alebo je vyššia. Valné zhromaždenie však môže napriek tomuto ustanoveniu dovoliť takémuto členovi hlasovať, ak konštatuje, že neplatenie spôsobili okolnosti nezávislé od jeho vôle.“¹² Iné zdroje príjmu sú napríklad pôžičky, príjem z prenájmu majetku organizácie, alebo určené poplatky na dovozné a vývozné kvóty.

1.1.3 Založenie, vystúpenie a vylúčenie z MO

Každý subjekt MO, ktorý je jej členom disponuje právami, ktorými vyjadruje svoje postavenie k aktuálnym otázkam. Vystupuje aj v pozícií nositeľa povinností uloženými MO, vychádzajúcich zo zakladajúcej zmluvy, ktorá určuje aj systém založenia MO ako aj spôsob akým subjekty môžu vystúpiť, alebo musia byť vylúčení.

Sladký a Zbořil vysvetľujú, že MO disponujú stabilným právnym základom, ktorý je zakotvený v zakladajúcom právnom dokumente – medzinárodnej zmluve. Táto zmluva je podpísaná všetkými aktérmi dobrovoľne a súhlasne. Žiadna medzinárodná zmluva nemá predpísanú formu. Jej obsah sa odvíja od dohody zmluvných strán. Časté sú spoločné znaky. Obsahuje názov, ktorý nesie výstižne pomenovanie, charakterizuje zmluvné strany a jej predmet. Zmluvy tiež nesú nazvania ako dohovor, charta, konvencia, či deklarácia. Preambula predstavuje úvod, objasňuje účel a cieľ organizácie, kde uvádza aj všetky zmluvné strany. Najdôležitejšia meritórna časť zmluvy vysvetľuje hlavné obsahové prvky: štatút, práva a povinnosti, zásady, proces prijímania rozhodnutí, štruktúru, proces hlasovania a podobne.¹³

V záverečných ustanoveniach sa nachádzajú informácie o dobe trvania zmluvy a jej ukončenia, o metódach predĺženia alebo výpovede zmluvy, a právnej povahe zmluvy. Podpisová klauzula na konci zmluvy obsahuje dátum a miesto podpísania všetkých aktérov. Sú v nej uvedené informácie o jazykoch v ktorých je zmluva vydaná ako aj počte vydaní zmluvy.¹⁴

¹² Charta OSN, čl. 19, s. 13-14. 1945.

¹³ DAVID, Vladislav – SLADKÝ, Pavel – ZBOŘIL, František. Mezinárodní právo veřejné, 3. vyd. Praha: Linde Praha, 2006, 447 s. ISBN 9788072016280.

¹⁴ BÉREŠOVÁ, Gabriela. Medzinárodné organizácie, 1. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2016. 284 s. ISBN 9788075520326.

Aktéri vstupujúci do MO v záujme dosahovania ich cieľov sa stávajú členmi po signatúre zakladajúcich zmlúv, ktoré objasňujú aj podmienky vstupu, kritéria členstva ako aj podmienky ukončenia členstva v MO. Každá organizácia odvíja tieto požiadavky z jej hlavného zamerania (ekonomické, kultúrne, náboženské). Beréšová sumarizuje tieto podmienky v niekoľkých bodoch. Členom MO je zvrchovaný štát, ktorý do organizácie vstúpil dobrovoľne a s členmi udržiava vzájomnú rovnoprávnosť. Štát spĺňa podmienky jeho charakteristiky vyplývajúce zo zakladajúcej zmluvy, prispieva členskými príspevkami, ktoré vystupujú ako rozhodujúci zdroj zabezpečenia činnosti MO. Všetky svoje aktivity, práva, povinnosti a záväzky uskutočňuje v dobrej viere (verí, že ich plnenie je správne).¹⁵

MO a jej orgány disponujú právami, ktoré umožňujú posúdiť výkon a záväzky jej členov. Zhodnocujú žiadosti o vystúpenie členov, ktorí zmenili svoje doterajšie ciele a zásady, alebo prehodnocujú ich vylúčenie. Beréšová ďalej vysvetľuje že vystúpenie je akt zo strany člena medzinárodnej organizácie. Kritéria pre výstup vychádzajú zo zakladajúcej zmluvy. Písomná žiadosť, splnenie finančných príspevkov a dodržanie lehoty potrebnej na vystúpenie sú príklady podmienok pre vystúpenie z organizácie. Vylúčenie prichádza ako podnet zo strany organizácie, ktorý poskytuje niektorý z členov, alebo orgánov MO.¹⁶ Charta OSN uvádza „člena Organizácie Spojených národov, ktorý trvale porušuje zásady vyhlásené v tejto Charte, môže Valné zhromaždenie na odporúčanie Bezpečnostnej rady z organizácie vylúčiť.“¹⁷ Členský štát, ktorý je definitívne vylúčený porušuje zásady zo zakladajúcej zmluvy. Niektoré organizácie a ich orgány z dôvodu ochrany, alebo prevencie pozastavujú členom určité práva a povinnosti.

Charta OSN informuje o tom, že „člen Organizácie Spojených národov, proti ktorému Bezpečnostná rada podnikla preventívnu, alebo donucovaciu akciu, môže byť na jej odporúčanie Valným zhromaždením pozbavený výkonu členských práv a výsad. Výkon týchto práv a výsad môže obnoviť Bezpečnostná rada.“¹⁸ Tieto práva a povinnosti členov sú pozastavené a príslušné zodpovedné orgány organizácie ich môžu po prehodnotení znova obnoviť.

¹⁵ BÉREŠOVÁ, Gabriela. Medzinárodné organizácie, 1. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2016. 284 s. ISBN 9788075520326.

¹⁶ BÉREŠOVÁ, Gabriela. Medzinárodné organizácie, 1. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2016. 284 s. ISBN 9788075520326.

¹⁷ Charta OSN. čl. 5. s. 7. 1945.

¹⁸ Charta OSN. čl. 5. s. 6-7. 1945.

1.2 Charakteristika Organizácie islamskej spolupráce

OIC je typom medzivládnej medzinárodnej organizácie. Združuje 57 členských štátov, zastupovaných ich vládou. Združuje štáty štyroch kontinentov sveta (Ázia, Európa, Afrika, Južná Amerika). Výška populácie moslimov vo svete dosahuje 1,8 miliardy ľudí.¹⁹ Úradnými jazykmi organizácie sú arabčina, angličtina a francúzština.

Prezentuje sa mottom „kolektívny hlas moslimského sveta“, ktorým ochraňuje moslimský svet za podpory medzinárodného mieru. Ústredie organizácie sa nachádza v Džidde (Saudská Arábia). Generálnym tajomníkom OIC je v súčasnosti Yousef Al-Othaimeen od roku 2016.²⁰

Obrázok 1: Členské štáty OIC



Zdroj: Organisation of Islamic Cooperation. [online]. 2019. [cit. 18.10.2021]. Dostupné na: <https://vajiriamias.com/current-affairs/organisation-of-islamic-cooperation-oic/5c720f531d5def712a3581d7/>

Korene organizácie islamskej spolupráce, ktorú Petersen a Kayaoglu tiež označujú ako OSN moslimského sveta siahajú do roku 1924. V tomto roku bol zrušený posledný osmanský kalifát.²¹ V roku 1926 moslimské mocnosti vytvorili inštitúciu s názvom Moslimský svetový kongres, ktorého hlavnou úlohou bolo nadnárodne zjednotiť moslimov.

¹⁹ SEN NAG, Oshimaya. *Muslim Population By Country* [online]. 2019 [cit. 18.10.2021]. Dostupné na: <https://www.worldatlas.com/articles/countries-with-the-largest-muslim-populations.html>

²⁰ OIC. History [online]. [cit. 18.10.2021]. Dostupné na: https://www.oic-oci.org/page/?p_id=52&p_ref=26&lan=en

²¹ Kalifát je politicko-islamský štát, v obdobiach po smrti proroka Mohameda, vedený kalifom (nástupcom), ktorý mal určitý stupeň duchovnej autority.

Kongres do roku 1967 viedol dohromady 9 konferencií s cieľom vytvorenia riadenia, ktoré bolo podobné kalifátu.²²

Bacik vysvetľuje, že útok na mešitu Al-Aksá v Jeruzaleme bol štartovným mechanizmom vytvorenia OIC. V roku 1969 prebehla desiatu konferencia kongresmanov v marockom Rabate. Snažili sa vytvoriť podmienky pre riešenie problémov v po-kalifátskom období. Východiskom bolo spojenie 25. islamských štátov do jedného spoločenstva. Vzniklo spoločenstvo s názvom Organizácia islamskej konferencie. Následne sa v roku 1970 v Džidde (Saudská Arábia) stretli ministri zahraničných vecí, ktorí zriadili stály sekretariát v tomto meste. Zakladajúca charta OIC bola prijatá v roku 1972. Obsahovala hlavné zásady, ciele a povinnosť brániť moslimský svet.²³

Do dnešného dňa sa organizácia rozrástla na 57 členských štátov. Bližšie ciele sú obsiahnuté v akčnom pláne z rokov 2005 – 2015 a 2016 – 2025. Zásadné ciele sa týkajú udržiavania mieru a bezpečnosti, boja proti terorizmu, potravinovej bezpečnosti, vedy a technológie, financií, zmeny klímy a iných.²⁴

Obsah charty sa zmenil v roku 2008, kedy prebehla konferencia v Dakare. Zmeny boli spôsobené so záujmom nasledovania aktuálnej svetovej pozície a rozvoja. V roku 2011 na zasadnutí Rady ministrov sa názov zmenil na Organizáciu Islamskej Spolupráce.²⁵

Charta OIC je zakladajúci dokument, ktorý bol podpísaný v roku 1972. Zväzuje všetky signatárske štáty plniť zásady a ciele, ktoré sú v charte ustanovené. Jej obsahom sú taktiež práva a slobody členov. Všetky ciele OIC vychádzajú zo silného základu islamského náboženstva a jeho hodnôt. OIC sa tieto hodnoty snaží podporovať. Posilňuje solidaritu všetkých členov moslimských národov. Prispieva k udržaniu mieru, porozumeniu kultúr a náboženstiev. Buduje rešpekt a spoluprácu medzi členmi a ostatnými štátmi MO. Usiluje sa o sociálno-ekonomický rozvoj a rozvoj v oblastiach vedy, techniky. Podporuje ochranu

²² PETERSEN, Marie Juul – KAYAOGLU, Turan. The Organization of Islamic Cooperation and Human Rights, [elektronický zdroj]. 1. vyd. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2019, 344 s. [cit. 22.10.2021]. ISBN 9780812251197. Dostupné na: <https://b-ok.xyz/book/5457743/ae09e>

²³ BACIK, Gokhan. The Genesis, History, and Functioning of the Organization of Islamic Cooperation (OIC): A Formal-Institutional Analysis. [online]. In Journal of Muslim Minority Affairs. Online: Routledge, 15.12.2011, roč. 31, č. 4, s. 594-614.[cit. 22.10.2021]. Dostupné na: (PDF) The Genesis, History, and Functioning of the Organization of Islamic Cooperation (OIC): A Formal-Institutional Analysis (researchgate.net)

²⁴ ZAHID, Shahab Ahmed – AKBARZADEH, Shahram. Impacts of Saudi Hegemony on the Organization of Islamic Cooperation (OIC) [online]. In International Journal of Politics, Culture, and Society. Online: Springer Science+Business Media, 20.09.2017, roč. 31, č. 3, s. 297-311. [cit. 22.10.2021]. Dostupné na: Impacts of Saudi Hegemony on the Organization of Islamic Cooperation (OIC) | SpringerLink

²⁵ OIC. History [online]. [cit. 18.10.2021]. Dostupné na: https://www.oic-oci.org/page/?p_id=52&p_ref=26&lan=en

životného prostredia. Zaväzuje sa podporovať a ochraňovať ľudské práva vrátane práva žien a detí moslimského sveta. Spolupracuje v boji proti terorizmu, korupcii, nelegálnemu obchodovaniu s drogami a ľuďmi. V situáciách ako sú napríklad prírodné katastrofy a núdzové humanitárne situácie OIC spolupracuje a hmotne pomáha postihnutým oblastiam. Všetky členské štáty vystupujú ako nezávislí aktéri. Každý člen rešpektuje územnú celistvosť, suverenitu a nezávislosť ostatných členov. OIC ani iné štáty nesmú zasahovať do vnútorných záležitostí iných členov organizácie.²⁶

1.2.1 Orgány OIC

Islamský summit je najvyšším orgánom OIC, ktorého členmi sú najvyšší predstavitelia členských štátov. Summit sa zvoláva každé dva roky v jednom z členských štátov organizácie. Jeho prípravu organizuje Rada ministrov zahraničných vecí a Generálny sekretariát. Rokuje o smerovaní organizácie a jej cieľoch. Prijíma rozhodnutia, usmerňuje organizáciu k dosahovaniu jej stanovených cieľov a aktuálnych otázok. Mimoriadne zasadnutia sa vykonávajú kvôli rokovaniu dôležitých aktuálnych otázok a problémov. Môže sa konať na odporúčanie Rady ministrov zahraničných vecí, generálneho tajomníka, alebo ak to iniciuje jeden z členských štátov a získa podporu jednoduchej väčšiny.²⁷

Rada ministrov zahraničných vecí sa skladá z ministrov zahraničných vecí členských štátov. Zvoláva sa raz ročne v jednom z členských štátov. Mimoriadne zasadnutie môže zvolať generálny tajomník, alebo niektorý z členov, zasadnutie musí byť schválené jednoduchou menšinou. Rada ministrov zahraničných vecí má právo zvolať sektorových ministrov, ktorí sa zaoberajú konkrétnymi otázkami aktuálnej situácie. Správy z takýchto konferencií sú predložené na summite a Rade ministrov zahraničných vecí. Rada ministrov vo svojich kompetenciách prijíma rozhodnutia, ktoré zabezpečujú dosahovanie cieľov, hodnotí rozhodnutia a výsledky, navrhuje program a schvaľuje finančný rozpočet.²⁸

Generálny sekretariát ako uvádza Bacik bol založený na prvej konferencii v Džidde v roku 1970. Hlavou sekretariátu a najvyšším administratívnym úradníkom je generálny tajomník,. Rada ministrov zahraničných vecí volí generálneho tajomníka na obdobie 5 rokov

²⁶ Charta OIC. preambula. 2008.

²⁷ Charta OIC. čl. 6-9. 2008.

²⁸ Charta OIC. čl. 10. 2008.

a znovuzvolení môže byť raz.²⁹ Kandidátom je len „príslušník jedného z členských štátov a spĺňa podmienky spravodlivého geografického rozdelenia rotácie a rovnakých príležitostí pre všetky členské štáty s náležitým ohľadom na spôsobilosť, integritu a skúsenosti.“³⁰ Majerová uvádza rozdelenie sekretariátu do 8 oddelení. Predsedníctvo, každého oddelenia je obsadené riaditeľom a výkonnými pracovníkmi, ktorých menuje generálny tajomník. Oddelenia sa zaoberajú oblasťami vedy a techniky, ekonomiky, informačných technológií, práva, informácií, knižnice, rodinných a kultúrnych a spoločenských záležitostí.³¹

Úlohou generálneho tajomníka v spolupráci s celým orgánom je príprava summitov s hostiteľskou krajinou, sleduje rezolúcie konferencií, predkladá dokumenty členským štátom ktoré pomáhajú pri implementácii týchto rozhodnutí. Podáva výročné správy a výkone práce organizácie Rade ministrov zahraničných vecí.³²

Organizácia islamskej spolupráce udeľuje štatúty pomocným, pridruženým a špecializovaným orgánom a inštitúciám, ktorých úlohou je pomáhať OIC k dosahovaniu stanovených cieľov a výkonu administratívnych činností. Tieto inštitúcie a orgány vznikajú po schválení Radou ministrov zahraničných vecí.

Pomocné orgány: Štatistické, ekonomické, sociálne výskumné a tréningové centrum pre islamské krajiny, Výskumné centrum pre islamskú históriu, umenie a kultúru, Islamská Univerzita technológie, Islamská Univerzita.³³

Pridružené inštitúcie: Islamská komora obchodu a priemyslu, Organizácia islamských hlavných miest, Športová federácia islamských hier.

Špecializované inštitúcie: Islamská rozvojová banka, Islamská vzdelávacia, vedecká a kultúrna organizácia, Islamská organizácia vysielania a medzinárodná islamská tlačová agentúra.³⁴

²⁹ BACIK, Gokhan. The Genesis, History, and Functioning of the Organization of Islamic Cooperation (OIC): A Formal-Institutional Analysis. [online]. In *Journal of Muslim Minority Affairs*. Online: Routledge, 15.12.2011, roč. 31, č. 4, s. 594-614. [cit. 27.10.2021]. Dostupné na: (PDF) The Genesis, History, and Functioning of the Organization of Islamic Cooperation (OIC): A Formal-Institutional Analysis (researchgate.net)

³⁰ Charta OIC. čl. 16. s. 10-11. 2008.

³¹ MAJEROVÁ, Veronika, ORGANIZÁCIE ISLAMSKÉJ SPOLUPRÁCE. [online]. [cit. 4.11.2021]. Dostupné na: <http://fpvmv.webcreators.sk/cms/saveDataFilePublic.php?uid=prosputinsky&path=UEEI0EEI0jYIMjQI0DQIMTYIMkNnJUQ4JTVDJUZfJThEJU13MCVF0SVGRUwIMkEIQUQI0TclQzEI0DRWJTJCJTlyJTdCJUVEJTI3JTA3JUJGUg==>

³² Charta OIC. čl. 17. 2008.

³³ OIC. History [online]. [cit. 4.11.2021]. Dostupné na: https://www.oic-oci.org/page/?p_id=52&p_ref=26&lan=en

³⁴ OIC. History [online]. [cit. 4.11.2021]. Dostupné na: https://www.oic-oci.org/page/?p_id=52&p_ref=26&lan=en

1.2.2 *Financovanie a podmienky členstva*

Každý členský štát je povinným platiteľom členského príspevku. Tieto príspevky sa diferencujú vzhľadom na veľkosť ekonomiky a národného príjmu člena organizácie. Niektoré členské štáty, jednotlivci a iné medzinárodné organizácie prispievajú dobrovoľnými príspevkami na chod organizácie. Zriadené sú rôzne fondy a výbory pre spravovanie dobrovoľných príspevkov.

Stály finančný výbor, ktorý je súčasťou Generálneho sekretariátu predkladá výročnú správu, nový program a rozpočet pre nasledujúce obdobie Rade ministrov zahraničných vecí. Najväčšími prispievateľmi do rozpočtu sú počas dlhého obdobia vyspelé ekonomiky Spojených arabských emirátov, Saudskej Arábie a Malajzie.³⁵

V minulosti boli podmienky členstva v OIC nejasné. Členom podľa charty mohol byť každý moslimský štát. Nebolo objasnené aký štát sa považuje za moslimský.³⁶

Novelizovaná charta upravuje podmienky a stanovuje, že členom sa môže stať „každý štát, člen Organizácie Spojených národov, majúci moslimskú väčšinu a dodržiavajúci Chartu, ktorý predloží žiadosť o členstvo, môže vstúpiť do organizácie, ak to schváli konsenzom len Rada ministrov zahraničných vecí na základe dohodnutých kritérií prijatých Radou ministrov zahraničných vecí.“³⁷

„Rozhodnutie o udelení štatútu pozorovateľa medzinárodnej organizácie, alebo štátu – člena OSN, prijme Rada ministrov zahraničných vecí len konsenzom a na základe dohodnutých kritérií Radou ministrov zahraničných vecí.“³⁸

Majerová uvádza príklad Indie ako problém pri novelizovaní nových podmienok členstva o OIC. India disponuje vysokým počtom moslimských obyvateľov. Niektoré hegemonné štáty vstup Indie zamietli a nestala sa členom.³⁹ Vystúpiť môže členský štát, ktorý jeden rok vopred generálnemu tajomníkovi predloží oznámenie o vystúpení z organizácie.

³⁵ Charta OIC. čl. 29-31. 2008.

³⁶ MAJEROVÁ, Veronika, ORGANIZÁCIE ISLAMSKÉJ SPOLUPRÁCE. [online]. [cit. 4.11.2021]. Dostupné na: <http://fpvmv.webcreators.sk/cms/saveDataFilePublic.php?uid=prosputinsky&path=UEEI0EEI0jYIMjQIODQIMTYIMkNnJUQ4JTVDJUZFJThEJUI3MCVFOSVGRUwlMkEIQUQIOTclQzEI0DRWJTJCJTlyJTdCJUVEJTI3JTA3JUJGUg==>

³⁷ Charta OIC. čl 3. s. 6. 2008.

³⁸ Charta OIC. čl 4. s. 7. 2008.

³⁹ MAJEROVÁ, Veronika, ORGANIZÁCIE ISLAMSKÉJ SPOLUPRÁCE. [online]. [cit. 4.11.2021]. Dostupné na: <http://fpvmv.webcreators.sk/cms/saveDataFilePublic.php?uid=prosputinsky&path=UEEI0EEI0jYIMjQIODQIMTYIMkNnJUQ4JTVDJUZFJThEJUI3MCVFOSVGRUwlMkEIQUQIOTclQzEI0DRWJTJCJTlyJTdCJUVEJTI3JTA3JUJGUg==>

Finančné záväzky (členský poplatok, ostatné finančné záväzky) musí zaplatiť do konca fiškálneho roka. Oznámenie o vystúpení sa predkladá každému členskému štátu osobitne. Vylúčený môže byť štát, ktorý porušil hlavné princípy a zásady vychádzajúce z charty OIC.⁴⁰

1.3 „Akčný plán“ OIC 2016 – 2025

Nasledujúca časť charakterizuje hlavné oblasti Akčného plánu, jeho ciele a prostriedky prostredníctvom ktorých sa ich OIC, členské štáty a rôzne inštitúcie snažia naplniť. Taktiež kapitola popisuje aktuálnu pozíciu, v ktorej sa plán a jeho ciele nachádzajú.

Charta OIC, jej vízia rozvoja a hlavné zásady boli inšpiratívnym prvkom k vytvoreniu Akčného plánu pre členské štáty. Tento plán je druhou 10 ročnou fázou pokračovania programu, ktorý sa začal v roku 2005. Táto fáza plánu bola priata na 13. samite v Istanbuli v roku 2016 kedy sa začala aj jeho implementácia. Obsiahnutých je 107 cieľov zakotvených v 18. prioritných oblastiach. Kontrolnú činnosť vykonáva Rada ministrov zahraničných vecí na pravidelných stretnutiach, sekretariát vydáva výročné správy o dosiahnutých cieľoch a vzniknutých komplikáciách ktoré bránia plánu v jeho vykonávaní.⁴¹

1.3.1 Hlavné oblasti a ciele

OIC kolektívne určuje svoje ciele na základe islamskej solidarity a spolupráce, ktorá odráža požiadavky členských štátov. Stanovené ciele sa dosahujú v rámci vyhlásení samitu, deklarácií, rezolúcií a dohôd orgánov OIC, ako aj ministerských konferencií a inštitucionálnych programov OIC.

Provou oblasťou, ktorou sa OIC zaoberá je Palestína, kde sa organizácia snaží prispieť k ukončeniu okupácie Izraelom. Vytvára stratégiu divestícií a sankcií na jeho všetkých úrovniach, kvôli nedodržiavaniu medzinárodného práva, rezolúcii OSN a kvôli okupačnej politike vytváranej voči palestínskemu ľudu. Finančne podporuje rozpočet palestínskej vlády pre hospodársky rast a rozvoj. Druhou oblasťou boj proti terorizmu, extrémizmu, násilnému extrémizmu, radikalizácii, sektárstvu a islamofóbii. Hlavným cieľom tejto oblasti je zníženie teroristických akcií a odstránenie diskriminácie moslimov. Spoluprácou so štátmi, vládami aj mimovládnymi organizáciami sa snaží posilniť medzinárodné úsilie boja proti všetkým

⁴⁰ Charta OIC. kapitola 18. čl. 35. 2008.

⁴¹ Akčný plán OIC. 2016.

aspektom terorizmu. Kvôli technickému pokroku sa Dohovor o boji proti terorizmu z roku 1999 prehodnotí hlavne pre nové trendy v terorizme a kybernetickom priestore.

Jedným z cieľov je chrániť a udržiavať životné prostredie a klímu podporou udržateľnej výroby a spotreby v rámci oblasti mieru a bezpečnosti, ktorej cieľom je aj podpora vytvárania dobrých vzťahov v islamskom svete ale aj mimo neho. Zvýšením rozsahu výroby poľnohospodárskych výrobkov sa OIC usiluje zabezpečiť potravinovú bezpečnosť a rozvoj poľnohospodárskeho sektora. V oblasti obchodu, investícií a financií chce zriaďovať zóny voľného obchodu v rámci štátov OIC a uľahčovať prílev priamych zahraničných investícií z verejného aj súkromného sektora, organizovanie veľtrhov. Rozvoj spolupráce obchodu a odvetví medzi štátmi OIC má posilniť konkurencieschopnosť výrobných a exportujúcich subjektov zavedením preferenčného obchodného systému. Konkrétnym cieľom je zvýšenie obchodu o 6% oproti stavu z roku 2015. V rámci zamestnanosti, infraštruktúry a industrializácie sa zameriava na zvyšovanie výroby odvetví ako poľnohospodárstvo, námorníctvo a priemysel.

Podpora rozvoja vedy, techniky a zdieľanie nových inovácií má zabezpečiť tvorbu nových pracovných miest a zabezpečiť nákladovo efektívnu výrobu. Zlepšenie infraštruktúry dopravy medzi členskými štátmi je cieľom pre uľahčenie obchodnej a sociálnej výmeny. V rámci tejto oblasti OIC chce zabezpečiť aby mal každý prístup k cenovo dostupnej energii a zamerať sa na výrobu energie z alternatívnych zdrojov. OIC sa zameriava aj na ďalšie oblasti ktoré podporuje finančnými prostriedkami, alebo vytváraním rôznych odporúčaní, nariadení a organizovaním vzdelávacích programov v oblastiach ako cestovný ruch, rozvoj malého a stredného podnikania, vzdelávanie, zdravie, postavenie žien a ich práva, IKT a digitálna informačná štruktúra a médiá.⁴²

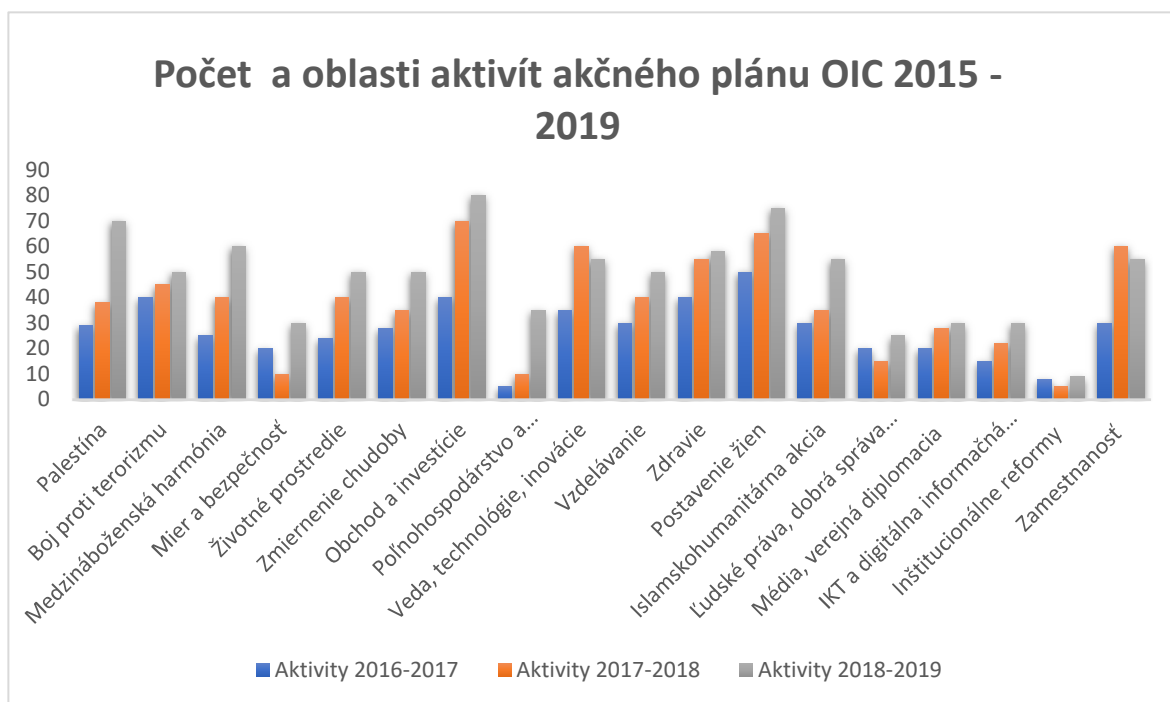
1.3.2 Analýza Akčného plánu z roku 2019

Všetky ciele a pokroky, ktoré OIC priebežne dosiahla na ceste k naplneniu akčného plánu sú obsiahnuté vo výročných správach. Tieto správy vytvára každoročne generálny sekretariát a prezentuje ich na zasadnutiach Rady ministrov zahraničných vecí. Počet aktivít, ktoré OIC v spolupráci s členskými štátmi a pridruženými inštitúciami organizuje sa v 2019 roku zvýšil na 839.

⁴² Akčný plán OIC. 2016.

Najviac činnosti organizácie vzrástli v oblasti palestínskej otázky, obchodu a investícií a posilnenia postavenia žien. Správy nie sú objasnením štandardného ročného obdobia, ale upraveného 12 mesačného obdobia kvôli rôznym harmonogramom zasadnutí, alebo prebiehajúcim programom. Na nasledujúcom grafe je vidieť ako v rámci každej oblasti vzrástli aktivity ktoré OIC vykonáva.⁴³

Tabuľka 1: Aktivity akčného plánu OIC



Zdroj: vlastné spracovanie. Na základe Správy o pokroku akčného plánu 2018 – 2019.

OIC na prvé miesto kladie ľudský kapitál, jeho rozvoj a rast. Silná iniciatíva a motivácia práce OIC vychádza z partnerstva, hlboko zakoreneného náboženského príbuzenstva a viery v spoločnú islamskú budúcnosť. Počas tohto obdobia bola naďalej hlavnou témou situácia v Palestíne. OIC sa spolu s inými MO a zoskupeniami stretávali na pravidelných konferenciách a diskutovali o okupovaných územiach krajiny. Členské krajiny OIC majú spoločné ciele spolupracujú v boji proti terorizmu. Organizujú rôzne diskusné fóra, semináre a workshopy o delegitimizácii extrémizmu. Vypracovávajú postupy a vykonávajú kybernetické cvičenia s cieľom otestovať a vyhodnotiť pripravenosť komunikačných schopností štátov. Na spoločných stretnutiach členských štátoch sa organizácia snažila zaoberať každou oblasťou s cieľom podporiť rozvoj týchto krajín vo vedeckej, technickej a sociálnej oblasti.⁴⁴

⁴³ Správa o pokroku akčného plánu. 2018-2019.

⁴⁴ Správa o pokroku akčného plánu. 2018-2019.

2 Ciele a metodika

Téma týkajúca sa postavenia OIC v súčasných medzinárodných vzťahoch je skutočne širokospektrálna a možno ju posudzovať z viacerých hľadísk. Táto práca však nemá za cieľ pokryť celú problematiku. Pre vypracovanie tejto bakalárskej práce sme si preto vymedzili hlavný cieľ práce, ktorým je priblížiť základne piliere Organizácie islamskej spolupráce a jej postavenie v kontexte ľudských práv.

Pre splnenie hlavného cieľa sme si ďalej stanovili nasledovné parciálne ciele:

1. charakterizovať MO a OIC vo všeobecnosti
2. porovnať západnú a islamskú koncepciu ľudských práv
3. analyzovať postavenie OIC v oblasti ľudských práv, na príklade práv menších a postavení žien.

Práca charakterizuje ľudské práva zo všeobecného uhla pohľadu v rámci islamského spoločenstva v OIC. Práca oboznamuje čitateľa s právnym postavením ženy v islame a právami, ktoré ženám upravuje táto organizácia. Taktiež oboznamuje o právach menších v nečlenských štátoch upravené touto organizáciou.

Písanie práce pozostáva z teoretickej časti, ktorá charakterizuje MO ich vznik, rozdelenie a zretele ich fungovania pre pochopenie aktivít MO. Táto kapitola neskôr predstavuje OIC, jej základné charakteristiky a činnosti v aktuálnom období, v konkrétnych oblastiach, ktoré si organizácia stanovila. Ďalej práca pokračuje praktickou časťou, v ktorej sa podrobnejšie zaoberá úpravou práv menších moslimskej komunity Organizáciou Spojených Národov a komparáciou západnej a islamskej (východnej) koncepcie ľudských práv a to ich postavením do kontrastu. Taktiež sa praktická časť zaoberá pozíciou ženy v islame a charakterizuje aktivity, ktorými sa OIC snaží moslimské ženy chrániť a podporovať ich rozvoj.

Zdroje teoretickej časti vychádzajú primárne z odbornej literatúry odborníkov pre oblasť medzinárodných vzťahov a medzinárodných organizácií ako napríklad pani profesorky Berěšovej, pána profesora Lysáka, Lidáka, Greša, Kayaoglu a Bacika. Významným zdrojom je aj zakladajúca Charta OSN. Pri charakteristike OIC sme využívali Chartu OIC a ďalšie oficiálne dokumenty organizácie. Praktická časť taktiež vychádza z odbornej literatúry rôznych zahraničných odborníkov ako je napríklad Mayer, Khanif, Park, Giertl a Mansour.

Hlavným zdrojom tejto časti sú právne dokumenty vydané konkrétnymi organizáciami OIC a OSN. Prvým zdrojom je Káhirska deklarácia ľudských práv, ďalšími zdrojmi sú rôzne deklarácie a rezolúcie konferencií OIC a OSN.

V prvej časti práce využívame pri charakteristike MO a OIC deskriptívnu metódu. V tejto problematike oblasti ľudských práv je v praktickej časti aplikovaná metóda analýzy a metóda interpretácie právnych dokumentov. Analýza je jedna z vedeckých metód, ktoré sa používajú ako rozbor dokumentu na jednotlivé časti. Analyzované sú konkrétne rezolúcie a správy ministrov z rôznych konferencií OIC, alebo OSN. Analyzovaný je taktiež aj dokument - Akčný plán, ktorý opisuje oblasti a ciele, ktoré chce OIC podporovať a ďalej rozvíjať v nasledujúcich rokoch.

Výber témy a bližšie oblasť ľudských práv, bola zvolená pre ambíciu jej lepšieho popísania a priblíženia verejnosti. Skúmanie tejto oblasti sa snaží pripomenúť jej problematiku, dôležitosť ľudských práv islamského sveta a systém riešenia vznikajúcich otázok v tejto oblasti. Záver charakterizuje a stručne opisuje nadobudnuté poznatky teoretickej aj praktickej časti tejto práce.

3 Výsledky práce

Táto kapitola predstavuje praktickú časť práce. Prvá časť vysvetľuje rozdiel medzi západnou a islamskou koncepciou ľudských práv. Následne sa venuje analýze právnych dokumentov, ktoré bližšie charakterizujú aktivity vytvárané OIC pre rozvoj a podporu práv moslimských menšín v nečlenských štátoch a práv žien v členských štátoch.

3.1 Komparácia západnej a islamskej koncepcie ľudských práv

OSN ako najväčšia medzinárodná organizácia podľa počtu členov na svete umožňuje ovplyvňovať rôzne situácie v členských, ale aj nečlenských štátoch. OSN a jej orgány vytváraním rôznych deklarácií zlepšujú podmienky života v mnohých krajinách. Najvýznamnejšími dokumentmi sú Charta OSN a Všeobecná deklarácia ľudských práv, ktorá stanovuje základné ľudské práva, tie prislúchajú každému od narodenia. Tento dokument je štandardom, ktorý by mali prijať všetky národy sveta.

OIC aktivizuje svoju prácu aj v OSN. V roku 2002 presadila nahradenie názvu rezolúcie OSN „Hanobenie Islamu“ na „Hanobenie náboženstiev“. Mnoho štátov prvý názov chápal ako islamskú kampaň, ktorá presadzovala len svoje záujmy.⁴⁵

V tejto podkapitole je opísaná komparácia medzi islamskou a západnou koncepciou ľudských práv.

3.1.1 Západná koncepcia

Západná koncepcia ľudských práv vyplýva z Všeobecnej deklarácie ľudských práv. Bola prijatá v roku 1948 na zasadnutí Valného zhromaždenia OSN. Je adresovaná všetkým členským štátom tejto organizácie. Giertl uvádza porozumenie všeobecnej deklarácie ľudských práv, ktoré vychádza z univerzálneho, globálneho chápania.⁴⁶ Práva sú v deklarácii predstavené spoločnosti ako jednotlivci. Toto tvrdenie sa dopĺňa aj globálnou akceptáciou.

⁴⁵ HAKEM, Farrukh Behzad – HABERFELD, M.R. – VERMA, Arvind. *Policing Muslim Communities: Comparative International Context*. [elektronický zdroj] 1. vyd. Nex York: Springer, 2012. 146 s. [cit.29.11.2021] ISBN 978-1-4614-3552-5. Dostupné na: <https://b-ok.xyz/book/2196396/ea28db>

⁴⁶ GIERTL, Adam. *Ľudské práva v znamení polmesiaca: Arabská charta ľudských práv*. In: Hodnotový systém práva a jeho reflexia v právnej teórii a praxi. 1. diel. Trnavské právnické dni Trnava, Slovensko 2013. Trnava: TYPI Universitas Tyrnaviensis, 2013, s. 195 – 210. ISBN 9788080825874.

Podľa predstaviteľov univerzalizmu podstata ľudských práv je rovnako aplikovateľná na každého človeka bez ohľadu na rozdielne kultúrne, rasové a náboženské aspekty.⁴⁷

Organizácia predstavuje Všeobecnú deklaráciu ľudských práv ako „spoločný cieľ pre všetky národy a pre všetky štáty, aby sa každý jednotlivec a každý orgán spoločnosti, majúc túto deklaráciu stále na mysli, snažil vyučovaním a výchovou rozšíriť úctu k právam a slobodám a zabezpečiť postupnými opatreniami vnútroštátnymi aj medzinárodnými ich všeobecné a účinné uznávanie a zachovávanie tak medzi ľudom členských štátov samotných, ako aj medzi ľudom území, ktoré sú pod ich právomocou.“⁴⁸ Globálne uznanie Všeobecnej deklarácie ľudských práv členskými štátmi OSN je znakom svetovej slobody, spravodlivosti, solidarity a mieru. V prvom článku deklarácie je uvedené „oprávnenie na všetky práva a slobody, ktoré stanovuje deklarácia, bez akéhokoľvek rozdielu rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.“⁴⁹ Dokument tak udeľuje práva každému človeku na zemi jednotne a univerzálne.

Posledný článok deklarácie zaväzuje všetky signatárske štáty plniť a dodržiavať obsah tohto normotvorného dokumentu a zakazuje vyvíjať akúkoľvek činnosť, ktorá by potláčala niektoré z práv, alebo slobôd, ktoré sú popísané v deklarácií.⁵⁰

Koncepcia západného chápania ľudských práv ma stabilné základy predovšetkým na územiach Európy a Ameriky. Ľudské práva sú v týchto oblastiach pevne zachytené aj v prameňoch medzinárodného práva a ich ochrana spadá pod rôzne inštitúcie a orgány. V rôznych častiach sveta, predovšetkým rozvojových sa tieto koncepcie upravujú a menia vzhľadom na ich hospodársku a politickú situáciu.⁵¹

⁴⁷ DÁVID, Radovan - SEHNÁLEK, David – VALDHANS, Jiří. *Dny práva – 2010 – Days of Law: 4. ročník mezinárodní konference pořádané Právnickou fakultou Masarykovy univerzity*. [online]. 1. vyd. Masarykova univerzita, 2010. s. 378. [cit. 4.12.2021]. ISBN 978-80-210-5305-2. Dostupné na: https://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2010/files/intro.html

⁴⁸ Všeobecná deklarácia ľudských práv OSN, preambula. s. 1. 1948.

⁴⁹ Všeobecná deklarácia ľudských práv OSN, čl. 1. s. 2. 1948.

⁵⁰ Všeobecná deklarácia ľudských práv OSN, čl. 30. 1948.

⁵¹ GIERTL, Adam. *Ľudské práva v znamení polmesiaca: Arabská charta ľudských práv*. In: Hodnotový systém práva a jeho reflexia v právnej teórii a praxi. 1. diel. Trnavské právnické dni Trnava, Slovensko 2013. Trnava: TYPI Universitas Tyrnaviensis, 2013, s. 195 – 210. ISBN 9788080825874.

3.1.2 Islamská koncepcia

Islam vychádza z tvrdenia, že „Boh je absolútnym a jediným pánom ľudí a vesmíru, a keďže dal každému človeku ľudskú dôstojnosť a česť a vdýchol do neho svojho vlastného ducha, vyplýva z toho, že ľudia sú v podstate rovnakí. V skutočnosti sú medzi nimi len také rozdiely ako národnosť, farba pleti alebo rasa. Všetci ľudia sú si teda rovní a tvoria jedno univerzálne spoločenstvo, ktoré je zjednotené vo svojej podriadenosti a poslušnosti Bohu.“⁵²

Stredobodom moslimskej právnej kultúry je Boh – Alah. Ako pôvodca a darca života obhajuje najvyššie postavenie v náboženstve a v moslimských krajinách aj najvyššie právne postavenie, od ktorého sa ďalej odvíja Korán a Šaría. Ľudia islamského vierovyznania považujú Korán ako príručku, ktorou sa riadia počas svojho života. Všetky právne normotvorné dokumenty zaoberajúce sa ľudskoprávnymi otázkami vychádzajú práve z týchto základov islamu. Islamská koncepcia ľudských práv alebo inak označovaná aj ako východná od vzniku Všeobecnej deklarácie ľudských práv pod záštitou OSN transcendentne vyjadruje svoje postavenie k tomuto dokumentu. Giertl poukazuje na moslimské chápanie deklarácie OSN a partikularizmu, ktorý rešpektuje lokálne kultúrne a náboženské aspekty. Základ ľudských práv vychádza práve z islamského náboženstva a silno veriacich moslimov. Legitimita štátu tak nikdy nebola oddelená od tohto vierovyznania.⁵³

Zástancovia západných koncepcií, ktorí vyjadrujú postavenie, že ľudské práva sú univerzálne normy rovnaké pre každého nesúhlasia s vystúpením, ktoré by vyjadrovalo, že ľudské práva vychádzajú z kultúry, alebo náboženstva.

Časť islamských veriacich stojí naopak v opozícii tomuto tvrdeniu. Všeobecnú deklaráciu ľudských práv chápu len ako presadzovanie západných noriem v celom globále bez ohľadu na tradície, kultúru a náboženstvo. Druhá časť moslimov sa snaží interpretovať práva a pravidlá, ktoré vychádzajú zo šarie západným kultúram.⁵⁴

⁵² World Assembly of Muslim Youth. Human Rights in Islam. [elektronický zdroj] In: *WAMY series on Islam: Concept of God in Islam*. Indonesia: World Assembly of Muslim Youth, 2010. roč. 1. č.10. s. 21. [cit. 15.12.2021]. ISBN 9781471611070. Dostupné na: <http://www.islamguiden.com/arkiv/human.pdf>

⁵³ GIERTL, Adam. *Ľudské práva v znamení polmesiaca: Arabská charta ľudských práv*. In: Hodnotový systém práva a jeho reflexia v právnej teórii a praxi. 1. diel. Trnavské právnické dni Trnava, Slovensko 2013. Trnava: TYPI Universitas Tyrnaviensis, 2013, s. 195 – 210. ISBN 9788080825874.

⁵⁴ DÁVID, Radovan - SEHNÁLEK, David – VALDHANS, Jiří. *Dny práva – 2010 – Days of Law: 4. ročník mezinárodní konference pořádané Právnickou fakultou Masarykovy univerzity*. [online]. 1. vyd. Masarykova univerzita, 2010. s.378. [cit.20.12.2021]. ISBN 978-80-210-5305-2. Dostupné na: https://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2010/files/intro.html

V medzinárodných nástrojoch môže dôjsť k univerzálnemu prístupu k ľudským právam. Moslimovia to charakterizujú ako ohrozenie jednotnosti moslimského práva a argumentujú, že aplikácia medzinárodných štandardov do islamského práva ho môže výrazne oslabiť.

3.2 Postavenie OIC k ľudským právam

OIC svoje princípy, ktoré vychádzajú z islamu uplatňuje aj v ľudskoprávných otázkach. Takmer všetky štáty sveta sa riadia Všeobecnou deklaráciou ľudských práv OSN. Práva národov islamského vierovyznania, ktoré sú členmi OIC sú obsiahnuté v dokumente Káhirska deklarácia ľudských práv. Islamské právo šarie je uplatňované v častiach moslimského sveta so širokým záberom sunnitmi aj šiitmi. Hlavnou úlohou šarie už v minulosti bolo zabrániť neoprávnenému zaobchádzaniu ľudí a okrem iného aj ich ochrana.⁵⁵ Na začiatku tejto kapitoly je analyzovaný hlavný normotvorný dokument, ktorý sa zaoberá ľudskými právami v islame – Káhirska deklarácia ľudských práv a rezolúcia OIC 38/2011 právnych záležitostí.

3.2.1 Káhirska deklarácia ľudských práv v islame

Káhirska deklarácia ľudských práv v islame – The Cairo Declaration on Human Rights in Islam (CDHRI) je právnym dokumentom OIC. Podpísaná bola na 19. Konferencii o mieri, vzájomnej závislosti a rozvoji členských štátov v Káhire, v roku 1990. Deklarácia je určená členským štátom OIC. Členovia sú v dokumente označení ako ľudstvo islamu, ktoré na Zemi zastupuje Alaha. Slovom „my členské štáty“ vystupuje ako jednotná skupina. Ľudským právam pripisuje prívlastky ako všeobecné, univerzálne a individuálne vlastníctvo každého človeka na zemi.⁵⁶ „Ideovým zdrojom Deklarácie nie je prirodzené právo ako tomu býva v západných dokumentoch ale zjavenie sprostredkované prorokom zachytené v svätom Koráne. Toto konštatovanie možno celkom jednoznačne vyvodiť z posledného odseku preambuly, ktorý je vyjadrením viery v to, že základné práva a slobody a sú integrálnou súčasťou islamu a sú

⁵⁵ HAKEM, Farrukh Behzad – HABERFELD, M.R. – VERMA, Arvind. *Policing Muslim Communities: Comparative International Context*. [elektronický zdroj] 1. vyd. Nex York: Springer, 2012. 146 s.[cit. 20.12.2021] ISBN 978-1-4614-3552-5. Dostupné na: <https://b-ok.xyz/book/2196396/ea28db>

⁵⁶ Káhirska deklarácia ľudských práv v islame. preambula. 1990.

vo svojej podstate nezrušiteľné a nikto nemá právo ich porušovať či ignorovať, pretože sú zaväzujúcim Božím prikázaním.“⁵⁷

Rešpektuje normotvorné dokumenty ľudských práv (Všeobecná deklarácia ľudských práv OSN, Medzinárodná listina ľudských práv, Viedenskú deklaráciu a iné dohovory súvisiace s touto oblasťou) v presvedčení, že každý štát má chrániť ľudské práva a slobody berúc do úvahy historické, kultúrne a náboženské regionálne prostredie. V úvode je viditeľný znak toho, že deklarácia vychádza z islamského náboženstva. Začína sa slovami v mene Alaha. Toto hľadisko stanovuje základ pre túto organizáciu, ktorej členské štáty a teda vyznávači tohto náboženstva sú silno veriaci.⁵⁸

Ich hodnoty vychádzajú z islamského práva šarie a majú pevné základy. „Podľa islamského práva má politická autorita povinnosť nielen voči ľudu, ale aj voči Bohu neporušovať slobody bez ospravedlnenia. V Koráne existuje podpora pre princíp ospravedlnenia, kde sa za takmer každým zákazom týkajúcim sa medziľudských vzťahov zvyčajne pripája ospravedlňujúca klauzula.“⁵⁹

CDHRI predstavuje moslimskú komunitu ako jeden celok – rodinu, ale všetky práva a povinnosti udeľuje ľuďom ako jednotlivcom, ktorí si sú rovní bez diskriminácie akéhokoľvek druhu rasy, pohlavia, farby pleti, jazyka, náboženstva, národného, alebo sociálneho pôvodu. Z tohto tvrdenia vyplýva, že zodpovednosť nenesie len moslimské spoločenstvo, ale každý jednotlivec. Základným právom je ľudská dôstojnosť, kde ľudia vytvárajú komunitu, ktorá je v deklarácii označovaná ako rodina. Akékoľvek porušovanie ľudských práv je zakázané. Právo na život, ktorého nikto nemôže byť zbavený spolu s ľudskou dôstojnosťou tvoria pevné jadro deklarácie. Podľa šarie a OIC je život darom Alaha, islamského Boha čo sa z právneho hľadiska pokladá za abstraktné vyjadrenie najvyššej bytosti, od ktorej sa odvíja právny systém šarie a káhirskej deklarácie ľudských práv.⁶⁰

Zásady OIC sa nachádzajú v rodine, ktorá je tvorená manželstvom medzi mužom a ženou. Z deklarácie a islamského náboženstva vychádza fakt, že manželstvo je uzavreté

⁵⁷ GIERTL, Adam. *Ľudské práva v znamení polmesiaca: Arabská charta ľudských práv*. In: Hodnotový systém práva a jeho reflexia v právnej teórii a praxi. 1. diel. Trnavské právnické dni Trnava, Slovensko 2013. Trnava: TYPI Universitas Tyrnaviensis, 2013, 196 s. ISBN 9788080825874.

⁵⁸ Káhirská deklarácia ľudských práv v islame. preambula. 1990.

⁵⁹ HAKEM, Farrukh Behzad – HABERFELD, M.R. – VERMA, Arvind. *Policing Muslim Communities: Comparative International Context*. [elektronický zdroj] 1. vyd. New York: Springer, 2012. s. 43. [cit.29.12.2021] ISBN 978-1-4614-3552-5. Dostupné na: <https://b-ok.xyz/book/2196396/ea28db>

⁶⁰ Káhirská deklarácia ľudských práv v islame. čl. 1-2. 1990.

len medzi ženou a mužom, bez ohľadu na rasu. Uzavretie manželského zväzku, alebo iné uzavretie partnerstva s rovnakým pohlavím sa v deklarácii nevyskytuje.⁶¹

Práva žien sú charakterizované rovnakou dôstojnosťou, právami a povinnosťami k mužom podľa zákona. V CDHRI je uvedené, že žena má svoje vlastné právne postavenie, čo vytvára kontradikciu s predchádzajúcim tvrdením.

Štát sa zaväzuje zabezpečiť kvalitný prístup k ženám v oblasti vzdelania, zdravotnej starostlivosti, zamestnania a chrániť ich pred násilím a diskrimináciou.⁶²

V mnohých častiach deklarácie je viditeľné, že vychádza z islamského práva šarie. Formulácie ako „podľa zákona“ a „zo zákona“ nepodávajú úplne informácie o obsahu, ktorý chce deklarácia vysvetliť. OIC však vychádza zo skutočnosti, že každý moslim úplne ovláda islamské právo šarie a tak nenachádza komplikovanosť v chápaní deklarácie zo strany moslimov. Nedostatok poznania šarie nemoslimského spoločenstva spôsobuje aj nie úplné a diferencované pochopenie káhirskej deklarácie ľudských práv. Z tohto dôvodu vznikajú rôzne negatívne stretnutia spoločenstiev a kontroverzie.

3.2.2 Rezolúcia OIC 38/2011 právnych záležitostí

Charakteristika tejto rezolúcie je relevantná k obsahu tejto témy. V období kedy sa konala konferencia, na ktorej bola rezolúcia prijatá OIC zaznamenávala viaceré konflikty v oblasti ľudských práv spojených s moslimským náboženstvom, a preto sa rozhodla prijať niekoľko opatrení, aby sa podobné konflikty vo svete nevyskytovali.

Rezolúcia bola prijatá na 38. zasadaní Rady zahraničných ministrov v Astane v roku 2011. Zasadnutie viedlo otázky mieru, spolupráce a budúcom rozvoji členských štátov OIC a bolo rozdelené do troch častí.⁶³

Prvá časť zasadania Rady zahraničných ministrov venovala pozornosť ľudským právam. Orgán rešpektuje každé svetové náboženstvo a ľudské práva. Rezolúcia berie na vedomie všetky predošlé normotvorné dokumenty OIC, rezolúcie spojené s ľudskými právami a rezolúcie Komisie OSN pre ľudské práva a Rady pre ľudské práva, ktoré vyjadrujú negatívne postavenie k tomu ako sa islam a iné náboženstvá často spájajú s porušovaním

⁶¹ Káhirska deklarácia ľudských práv v islame. čl. 5. 1990.

⁶² Káhirska deklarácia ľudských práv v islame. čl. 6. 1990.

⁶³ Rezolúcia OIC právnych záležitostí. OIC/CFM-38/2011/LEG/RES/FINAL. 2011.

ľudských práv a terorizmom, alebo inej formy diskriminácie. Diskreditáciu princípov a pravidiel, ktoré vychádzajú z islamského práva a zákonov šarie vníma odmietavo. Pre koordináciu ľudských práv deklaruje v tejto rezolúcii, že ľudské práva sú univerzálne a ich geografické, kultúrne a náboženské osobitosti sú ich neoddeliteľnou súčasťou. Svetové spoločenstvo sa má zaoberať ľudskoprávnymi otázkami objektívne, nevytvárať diferenciácie medzi národmi v rámci medzinárodnej solidarity.⁶⁴

Hlavným stavom napätia OIC je „narastajúci trend islamofóbnych opatrení v západných krajinách. Zdôrazňuje zodpovednosť týchto štátov za zabezpečenie plného rešpektovania islamu a všetkých božských náboženstiev a nemožnosti využiť slobodu prejavu alebo tlače ako zámienku na hanobenie náboženstiev, a vyzýva na upustenie od uvalenia obmedzení v akejkoľvek forme na kultúrne a náboženské práva a slobody ľudí.“⁶⁵

Znepokojenie vyjadruje pre oblasť médií, ktoré v nečlenských štátoch OIC s moslimskými menšinami nezaobchádzajú solidárne a ich kampane sú klamlivé a zavádzajúce. Prioritným cieľom stanovuje uplatňovanie spoločnej politiky, aby sa predišlo hanobeniu islamu v členských aj nečlenských štátoch a na regionálnej úrovni odporúča zriadiť dohody, ktoré by zabezpečili posilnenie a ochranu islamských ľudských práv na pôde členských štátov OIC. Odporúča, aby štáty vytvorili v súlade so zákonmi a medzinárodným právom opatrenia pre porozumenie, toleranciu a rešpekt v oblastiach, ktoré súvisia so slobodou individuálneho vierovyznania.

Druhým bodom tohto zasadnutia bolo uznesenie o zriadení Nezávislej stálej komisie pre ľudské práva OIC. Zriadenie tohto orgánu je výsledkom dosiahnutia jedného z cieľov Desaťročného akčného plánu, ktorý bol prijatý na summite v Mekke v roku 2005. Hlavnou úlohou tohto orgánu je presadzovanie občianskych, politických, ekonomických a sociálnych práv, ktoré sú zakotvené v normotvorných dokumentoch OIC. Podporuje členské štáty v upevňovaní ľudských práv zlepšením legislatívy a politik zúčastnených strán. Členov komisie volia členské štáty spomedzi odborníkov na ľudské práva, ktorých vybrala Rada ministrov zahraničných vecí na obdobie troch rokov, ktoré môže byť raz obnovené. Komisia sa schádza dvakrát ročne a mimoriadne zasadnutie môže zvolať ktorýkoľvek členský

⁶⁴ Rezolúcia OIC právnych záležitostí. OIC/CFM-38/2011/LEG/RES/FINAL. 2011.

⁶⁵ Rezolúcia OIC právnych záležitostí. OIC/CFM-38/2011/LEG/RES/FINAL. 4 s. 2011.

štát. Rozhodnutia sú prijímané spoločným konsenzom, alebo dvojtretinovou väčšinou prítomných hlasujúcich.⁶⁶

Posledným bodom zasadnutia bola Dohoda spolupráce medzi OIC a Africkou úniou. Zo zásad OIC ktoré sú stanovené v charte organizácie vyplýva aj vytváranie, udržiavanie a rozvíjanie dobrých priateľských vzťahov a spolupráce so svetovými aj regionálnymi MO. Východiskovým bodom bolo schválenie dohody medzi OIC a Africkou úniou s cieľom budovania úzko spätých vzťahov.⁶⁷

3.3 Islamské menšiny v nečlenských krajinách OIC

Park identifikuje menšinu ako skupinu s objektívnymi charakteristikami ako napríklad rasa, náboženstvo a štátna príslušnosť, ktoré túto skupinu odlišujú od zvyšku populácie jedného suverénneho štátu, ktorého nemusia byť občanmi.⁶⁸

Podľa Khanifa najzreteľnejšiu definíciu menšiny uvádza Francesco Capotorti, ktorý menšinu definuje ako skupinu, ktorá je početne nižšia ako zvyšok obyvateľstva štátu, v nedominantnom postavení, ktorej príslušníci sú štátnymi príslušníkmi daného štátu majú etnické, náboženské alebo jazykové charakteristiky odlišné od ostatných obyvateľov a prejavujú, hoci len implicitne, zmysel pre solidaritu, smerujúcu k zachovaniu ich kultúry, tradícií, náboženstva alebo jazyka.⁶⁹

V minulosti ale aj súčasnosti sú viditeľné rozdiely medzi väčšinovou populáciou, ktorá sa hlási ku konkrétnemu náboženstvu a menšinami. Práve islamské menšiny sú vo svete najviac nepochopené a diskriminované. Konflikty medzi islamom a medzinárodným spoločenstvom prebiehajú od prijatia Všeobecnej deklarácie ľudských práv OSN. Muslimovia charakterizujú univerzálne chápanie ľudských práv ako ohrozenie jednotnosti islamského práva a náboženstva tejto populácie. Khanif ďalej uvádza, že najproblematickejšou skupinou pre ochranu sú náboženské menšiny. Problém vzniká v spoločenstve ľudí, ktorí neboli pripravení

⁶⁶ Rezolúcia OIC právnych záležitostí. OIC/CFM-38/2011/LEG/RES/FINAL. 2011.

⁶⁷ Rezolúcia OIC o právnych záležitostiach. OIC/CFM-38/2011/LEG/RES/FINAL. 2011.

⁶⁸ PARK, Jungwon. *Integration on people and minorities*. [online]. In: *International Journal on Minority and Group Rights*. Leiden: Brill, roč. 13, č. 1, s. 69-93. ISSN: 13854879. [cit. 8.1.2022] Dostupné na: <http://www.jstor.org/stable/24675388>

⁶⁹ KHANIF, Al. *Protecting the Rights of Religious Minorities in the Framework of International Human Rights Law and Islamic Law*. [online]. In *Global&Strategies*. Surabaya: Universitas Airlanga, 2013, roč. 7, č. 3, s. 197-211. ISSN: 1907-9709. [cit. 15.1.2022]. Dostupné na: https://www.academia.edu/28498403/Protecting_the_Rights_of_Religious_Minorities_in_the_Framework_of_International_Human_Rights_Law_and_Islamic_Law

na migráciu a tak ani na uznanie práv a slobôd náboženských menšín aj keď to je v rozpore s ustanoveniami náboženskej slobody, ktorých úlohou je posilnenie medzinárodného práva v tejto oblasti.⁷⁰

Z dôvodov medzinárodnej migrácie predstavuje aktuálny počet moslimských menšín vo svete viac ako jednu tretinu populácie moslimov. Aj počas života v krajine kde islam nie je rozšírený sa moslimovia považujú za súčasť celku moslimskej komunity – ummy. Vytvára to zložitú situáciu pre hostiteľskú krajinu aj moslimov. Od krajiny sa očakáva, že poskytne podmienky a zdroje, aby menšiny mohli žiť podľa toho ako im to nariaďuje islam a právo šarie. Prítomnosť moslimských menšín v inom štáte sa berie ako dočasná/prechodná situácia. Existujú dva pohľady na túto situáciu. Prvý hovorí o tom, že moslimovia nemôžu žiť trvalo pod nemoslimskou vládou štátu a očakáva ich návrat do rodnej krajiny, kde pôsobenie vlády vychádza z islamského vierovyznania. Druhý pohľad na túto situáciu popisuje moslimské menšiny ako nové kolónie moslimského sveta.

Od menšín sa očakáva, že počas života zachovávajú vieru islamu a jeho príslušným zákonom, a tak chránia svoju náboženskú aj kultúrnu identitu.⁷¹

3.3.1 Rezolúcia OIC 47/20 o ochrane práv moslimských komunit a menšín v nečlenských štátoch OIC

V rezolúcii o moslimských komunitách a menšinách v nečlenských štátoch OIC sú objasnené práva a slobody menšín. Rezolúcia bola prijatá na 47. zasadaní Rady ministrov zahraničných vecí v Naimey (Nigéria) v roku 2020. Rezolúcia opisuje svoje postavenie k moslimským menšinám nečlenských štátoch.

V prvom uznesení tejto rezolúcie sa uvádza, že OIC úplne rešpektuje zvrchovanosť a územnú celistvosť štátov. Nezhody, ktoré vznikajú medzi minoritami a majoritami sa snaží s vládami členských aj nečlenských štátov vyriešiť prostredníctvom spolupráce a pomoci minoritám. Nabáda k riešeniu problémov diskriminácie, pomáha udržiavať identitu

⁷⁰ KHANIF, Al. *Protecting the Rights of Religious Minorities in the Framework of International Human Rights Law and Islamic Law*. [online]. In: *Global&Strategies*. Surabaya: Universitas Airlanga, 2013, roč. 7, č. 3, s. 197-211. ISSN: 1907-9709. [cit. 15.1.2022]. Dostupné na: https://www.academia.edu/28498403/Protecting_the_Rights_of_Religious_Minorities_in_the_Framework_of_International_Human_Rights_Law_and_Islamic_Law

⁷¹ MASUD, Muhamad Khalid. *Islamic Law and Muslim Minorities*. [online]. In: *Law and Society journal*. Leiden: Universiteit Leiden, 2002, roč. 11, č. 1, s. 17. ISSN: 1 388-9788. [cit. 28.1.2022]. Dostupné na: <https://scholarlypublications.universiteitleiden.nl/handle/1887/11967>

moslimských minorít a chráni náboženské, občianske a kultúrne práva v súlade s medzinárodným právom. Komunitám pomáha finančne vo svojej spolupráci s rôznymi vládnymi aj mimovládnymi organizáciami pre rozvoj sociálnej, hospodárskej oblasti a pomocou vysielania učiteľov prispieva k rozvoju v oblasti vzdelávania. Prostredníctvom udržiavania dobrých vzťahov a organizovania rôznych konferencií so štátmi s moslimskými menšinami sa oboznamuje s požiadavkami a problémami tejto komunity. Kvôli rastúcemu počtu islamofóbie a xenofóbie bolo jedným z výsledkov žiadosť vytvorenia opatrení o ochrane menšín a náboženských miest, kde je najviac ohrozená bezpečnosť.⁷²

V prvom uznesení tejto rezolúcie OIC vyjadrilo svoj názor k situácii v Stredoafrickej republike, ktorá pretrváva už od roku 2013. Moslimské minority sa stali obeťami kvôli viere k islamu. OIC v tejto časti žiada príslušné orgány Stredoafrickej republiky, aby zabezpečili ochranu všetkých občanov a zaistili im náboženskú slobodu v krajine. Extrémistická ideológia hinduizmu v Indii, viedla k zlyhaniu indickej vlády, v rámci ktorej boli moslimské menšiny sociálne, hospodársky aj politicky marginalizované sa stupňuje. Indická vláda prijala niekoľko protimoslimských opatrení, ktoré viedli k strate občianstva v Indii, alebo neobjektívnym súdnym rozhodnutiam indických súdov proti moslimom. Vytvorila právne predpisy, ktoré sú voči moslimom diskriminačné a OIC k nim má výrazné odsudzujúce postavenie. Naopak pozdvihuje a oceňuje prácu thajskej vlády a jej úsilie zabezpečenia slobody prejavovania moslimského náboženstva.⁷³

3.4 OIC upravujúca postavenie žien

Jedna z najrozšírenejších tém islamu sa týka žien, ich práv a povinností. Korán, ktorý je hlavným zdrojom islamského zákona pozostáva z veršov, ktoré ľuďom poskytujú rovnaké práva a rovnosť, no poukazujú aj na hierarchické postavenie muža a ženy. Verše sa prenášajú do zákona šaría. Z histórie vyplýva, že majú opisný charakter, kde vzniká možnosť odlišne interpretovať výklad islamu. Výsledkom prispôsobenej interpretácie je stále udržiavanie mužskej nadriadenosti.

Mansour vo svojej publikácii tvrdí, že "normy v islamskej tradícii, ktoré diskriminujú ženy, sú výsledkom skutočnosti, že historicky to boli muži, ktorí pôsobili ako komentátori

⁷² Rezolúcia OIC o ochrane práv moslimských komunít a menšín v nečlenských štátoch OIC. OIC/CFM-47/0220/MM/RES/FINAL. 2020.

⁷³ Rezolúcia OIC o ochrane práv moslimských komunít a menšín v nečlenských štátoch OIC. OIC/CFM-47/0220/MM/RES/FINAL. 2020.

a vykladači náboženských textov, ako aj zákonodarcovia, právnici a sudcovia a ľudia pri moci."⁷⁴

„Pri skúmaní súčasného uplatňovania islamského práva na štátnej úrovni vo vzťahu k ľudským právam je nevyhnutné preskúmať novoprijaté islamské zákony sponzorované nedemokratickými režimami, ktoré ovládali islam ako nástroj politiky a ako súčasť svojej snahy o legitimizáciu.“⁷⁵ Ak zákon šarie mal poskytovať vzájomnú rovnosť a práva moslimským mužom a ženám, ľudský faktor možno pochopiť ako problém výkladu islamského zákona, ktorý určuje, ktoré verše a texty sú relevantné k riešeniu danej otázky, alebo vzniknutej situácie. Mnoho teológov preto popisuje zákon šarie ako výsledok ľudskej interpretácie a neakceptujú ju ako božský zákon.

3.4.1 Analýza rezolúcií z konferencii OIC upravujúcich postavenie žien

OIC počas svojho pôsobenia upravuje práva a postavenie žien na rôznych konferenciách. Konečné výsledky sú publikované v rôznych deklaráciách a rezolúciách. Od roku 2006 sa otázky týkajúce žien prerokovávajú na konferenciách ministrov členských štátov OIC. Do roku 2021 sa konalo 8 takýchto konferencií.

Prvá ministerská konferencia o postavení žien a rozvoji v členských štátoch OIC, Istanbul, Turecká republika (20.11. 2006)

Konferencia bola zorganizovaná na základe výsledkov islamského summitu OIC z roku 2005, ktorý sa konal v Jemenskej republike. Diskusia obsahovala vytvorenie prostriedkov, noriem programov a cieľov pre zlepšenie postavenia žien. Ministri sa zhodli na tom, že islam ako náboženstvo neobmedzuje postavenie žien a problém, ktorý vznikol so spojením postavenia ženy pochádza z tradícií a zvykov. Všetky zúčastnené strany sa vyjadrili, aby členské štáty OIC zlepšili podmienky pre postavenie žien a vypracovali konkrétne kroky pre podporu práva žien. Konferencia sa venovala 4 hlavným témam, ktoré v nasledujúcich konferenciách vytvorili hlavne body akčného plánu pre podporu žien. Prvou z nich bolo

⁷⁴ MANSOUR, Dina. *Women's Rights in Islamic Shari'a: Between Interpretation, Culture and Politics*. [online]. In: *Muslim World Journal of Human Rights*. Boson: Walter de Gruyter GmbH & Co. KG, 2014, roč. 11, č. 1, 2 s., ISSN: 2194-6558. [cit. 10.2.2022]. Dostupné na: <https://booksc.org/journal/17755/11/1>

⁷⁵ MAYER, Ann Elizabeth. *The Islam and Human Rights Nexus: Shifting Dimensions*. [online]. In: *Muslim World Journal of Human Rights*. Boson: Walter de Gruyter GmbH & Co. KG, 2007, roč. 4, č.1, kapitola 4, s.1, ISSN: 2194-6558. [cit. 10.2.2022]. Dostupné na: <https://booksc.org/journal/17755>

vytvorenie stratégie pre zvýšenie zamestnanosti žien. Hlavnými cieľmi v tejto oblasti bolo odstránenie chudoby, poskytnutie rovnakých príležitostí na trhu práce, zlepšenie prístupu k zdravotnej starostlivosti, podpora vzdelávania a účasti žien v inštitúciách OIC. Druhá téma sa venovala účasti žien na rozhodovacích pro. Cieľom bola podpora žien v rozhodovacích orgánoch ako aj možností zúčastňovať sa na politickom procese. Zaviesť opatrenia pre odstránenie chudoby tak, aby sa vyžil ľudský potenciál pre ďalší rozvoj a pokrok. Tretia téma riešila otázky vzdelávania. Osobitné postavenie sa venovalo rodovej diskriminácii medzi islamskými mužmi a ženami v tejto oblasti a odstránenie tejto nerovnováhy. Politiky by sa mali formovať tak ako to vyžaduje aktuálny trh práce. Iniciované boli kampane pre odstránenie negramotnosti žien s cieľom zvýšiť počet dievčat v školách. Poslednou témou bolo odstránenie všetkých foriem násilia páchaného na ženách. Hlavným odporúčaním bolo posilnenie zákonov vo všetkých oblastiach na ochranu žien, legislatívne a inštitucionálne zmeny na boj proti násiliu žien a zapojenie médií do aktivít na zvyšovanie povedomia. Zúčastnené strany OIC vyjadrili odhodlanie zlepšiť postavenie žien a zabezpečiť im rodovú rovnosť. V závere konferencie bol návrh pre vytvorenie vládnej skupiny, ktorej úlohou je vypracovať plán na dosiahnutie stanovených cieľov. OIC sa zaviazalo organizovať ministerskú konferenciu raz za dva roky v oblasti postavenia žien.⁷⁶

Druhá ministerská konferencia o postavení žien a rozvoji v členských štátoch OIC, Káhira, Egyptská arabská republika (24.11. 2008)

Konferencie sa zúčastnilo 46 členských štátov. Zdôraznilo sa, že ženské násilie nie je problémom len v islamských krajinách, ale je to celosvetový problém porušovania ľudských práv. Obsah konferencie tvorili otázky vytvárania príležitostí na trhu práce pre ženy a následná udržateľná zamestnanosť, sociálne zabezpečenie, odstránenie rodových nerovností a všetkých foriem diskriminácie. Hlavným bodom bolo prijatie „Akčného plánu OIC pre podporu žien – Káhirský akčný plán pre ženy“, ktorý zdôrazňoval dôležité postavenie žien v hospodárskej a politickej spoločnosti, ako aj v rámci rodinného života v súlade s islamskými hodnotami. Obsahom akčného plánu bolo posilnenie postavenia žien v oblasti vzdelania, zdravia, politickej účasti, ekonomickej udržateľnosti, sociálnej spravodlivosti a rovnováhy medzi súkromným a pracovným životom. Členské štáty sa zaviazali prijať

⁷⁶ Rezolúcia ministerskej konferencie o postavení žien a rozvoji v členských štátoch OIC. OIC/1-W COD/2006/REP.FINAL. 2006.

a implementovať obsah pre dosiahnutie zlepšenia postavenia žien. Jedným z výsledkov bolo aj zdôraznenie potreby stanoviť ukazovatele, ktoré budú monitorovať a hodnotiť efektívnosť akčného plánu a návrh zriadenia nového orgánu v OIC, ktorý sa bude zaoberať ženskými záležitosťami.⁷⁷

Tretia ministerská konferencia o postavení žien a rozvoji v členských štátoch OIC, Teherán, Iránska islamská republika (19.12. 2010)

Teheránskej konferencie sa zúčastnilo 41 členských štátov OIC, na ktorej sa v jej začiatku informovalo o tom, že polovicu obyvateľstva ummy tvoria práve ženy, ktoré tvoria rozhodujúcu úlohu pri fungovaní rodiny a aj pre to je ich rozvoj veľmi dôležitý. Toto stretnutie ministrov sa zaoberalo otázkami, ktoré boli spomenuté už na predošlých konferenciách, ale bližšie diskutovali o oblastiach postavenia ženy v rodine a hospodárstve. Na druhej strane sú k ženám vytvárané rôzne predsudky z nesprávaného vnímania tradícií a zvykov. Zdôraznila sa neoddeliteľnosť morálky a spravodlivosti od procesu rozvoja členských štátov OIC. Cieľom bolo, aby ženám bolo umožnené zúčastňovať sa hospodárskej činnosti a zároveň plniť úlohu postavenia v rodine. Uľahčiť prístup k finančným prostriedkom (úverom) a k trhu práce, ako aj zabezpečiť vzdelávanie žien, ale aj mužov o právach a postavení žien v spoločnosti. Vytvoril sa mechanizmus opatrení Káhirskeho akčného plánu pre ženy ako nástroj kontroly tohto plánu a nové oddelenie pre rodinné záležitosti rieši otázky, spory a problémy týkajúce sa rodiny, ale venuje sa aj rodinnému posilneniu ako základnej islamskej inštitúcií s dôležitými hodnotami. Pristúpilo sa aj k predloženiu štatútu o zriadení Organizácie pre rozvoj žien so sídlom v Káhire.⁷⁸

Štvrtá ministerská konferencia o postavení žien a rozvoji v členských štátoch OIC, Jakarta, Indonézia (4.12.2012)

Štvrtá konferencia, ktorej sa zúčastnilo viac ako 40 členských štátov OIC sa bližšie zaoberala zdôraznením potreby posilniť legislatívu zameranú na to, aby ženy v moslimskej spoločnosti zohrávali väčšiu úlohu v hospodárskom, kultúrnom, spoločenskom a politickom živote. Ako aj na predošlých konferenciách OIC požadovalo členské štáty, aby podporovali

⁷⁷ Akčný plán OIC pre podporu žien ministerskej konferencie. OIC/2-WCOD/2008-(OPAAW). 2008.

⁷⁸ Rezolúcia ministerskej konferencie o postavení žien a rozvoji v členských štátoch OIC. OIC/3-WCOD/2010/REP-RECOM/FINAL. 2010.

postoj k ženám vytváraním legislatívnych zmien a iných opatrení spolu so šírením povedomia o právach žien a aplikácií Káhirskeho akčného plánu a jeho obsahu. Generálny sekretariát spolu s vládou USA podnietili implementovať rámec spolupráce "Poskytovanie núdzovej starostlivosti každej matke a dieťaťu v OIC" podpísaný 1.12.2008 v rámci projektu v Bangladéši a Mali, ktorý rieši problém vysokej úmrtnosti detí počas pôrodu.⁷⁹

Piata ministerská konferencia o postavení žien a rozvoji v členských štátoch OIC, Baku, Azerbajdžan (20. - 21.10.2014)

Konferencia sa niesla na tému „Úloha žien v trvalo udržateľnom rozvoji“. Zástupkyňa riaditeľky OSN Lakshmi Puri poznamenala, že za posledné dve desaťročia sú viditeľné zmeny a pokroky v oblastiach vzdelávania žien a ich zvýšenej účasti na trhu práce.⁸⁰ Na konferencii sa diskutovalo aj o tom, že ženám sa nedostávajú lepšie podmienky v zamestnaní a odmeňovanie za prácu nie je rovnomerné. OSN vyzvalo OIC, aby preukázali odhodlanie v boji proti extrémistickým programom, ktoré prebiehali v Sýrii, Nigérii a Iraku, ktoré v negatívnom vnímaní živia myšlienku islamofóbie vo svete. Tieto konflikty a prírodné katastrofy spôsobili, že sa počet členov rodín redukoval a na ich čele stali ženy, ktoré neboli sociálne zabezpečené. OIC so spoluprácou OSN a iných MO sa v tejto oblasti zaviazala v humanitárnej podpore žien a ich rodín. Tieto ciele sú dôležité pre odstránenie chudoby, diskriminácie a rodovej rovnosti.⁸¹

Šiesta ministerská konferencia o postavení žien a rozvoji v členských štátoch OIC, Istanbul, Turecko (1. - 3.11.2016)

Zúčastnilo sa 44 členských štátov, ktoré pozitívne zhodnotili vytváranie politiky podporujúcej postavenie žien vo všetkých spomínaných oblastiach a vyzdvihli úspechy, ktoré boli dosiahnuté aj prostredníctvom akčného plánu. Konferencia obsahovala aj rozšírenie ratifikovania a zdieľanie informácií sa o zriadení Organizácie pre rozvoj žien členských

⁷⁹ Rezolúcia ministerskej konferencie o postavení žien a rozvoji v členských štátoch OIC. OIC/4-WCOD/2012/REP/FINAL. 2012.

⁸⁰ Emirates News Agency. OIC Fifth Ministerial Conference on Women to Focus on role in sustainable development. [online]. 2014. [cit. 11.2.2022]. Dostupné na: <http://wam.ae/en/details/1395271060733>

⁸¹ PURI, Lakshmi. Development agenda must protect right of Muslim women facing new challenges – statement. [online]. 2014. [cit. 11.2.2022]. Dostupné na: <https://www.unwomen.org/en/news/stories/2014/10/oic-speech-lakshmi-puri>

štátov OIC. Na tejto konferencii sa diskutovalo aj o obchodovaní so ženami a mladistvými dievčatami, ktoré sú zneužívané a obťažované. Vyzvalo sa prijať právne predpisy na boj v tejto oblasti. Všeobecný rámec spolupráce sa má zriadiť pre koordináciu medzi orgánmi OIC ako aj inými inštitúciami súvisiacich so záležitosťami žien.⁸²

Siedma ministerská konferencia o postavení žien a rozvoji v členských štátoch OIC, Ouagadougou, Burkina Faso (30.11.- 1.12.2018)

V Burkine Faso sa stretlo 35 členských štátov. Konferencia bola venovaná téme „Výzvy a perspektívy žien“, ktorá postavila ženy do centra politik štátov a zdôraznila identifikáciu prekážok a návrh riešení. Výsledkom bolo prijatie 18. rezolúcií o posilnení a podpore žien v oblasti vedy, techniky, podpora postavenia utečencov a vysídlených žien, najmä z Palestíny, a podpora žien na územiach tejto krajiny. Podpora postavenia žien pri riešení sociálnych konfliktov, podpora ekonomického a sociálneho posilnenia. V priebehu konferencie boli udelené prvé 3 ceny OIC za úspech a iniciatívu žien a ustanovili sa aj podmienky pre získanie tejto ceny. Ustanovilo sa aj zriadenie organizačného výboru Organizácie pre rozvoj žien členských štátov OIC a zmena názvu „Konferencia o postavení žien a rozvoji v členských štátoch OIC“ na názov „Konferencia o ženách“.⁸³

Ôsma islamská ministerská konferencia o ženách, Káhira, Egyptská arabská republika (8.7. 2021)

Táto konferencia sa konala v čase keď celý svet čelí hospodárskym, zdravotným a sociálnym problémom ktoré spôsobila pandémia COVID-19. Konferencia niesla názov "Zachovanie výsledkov rodovej rovnosti a posilnenie postavenia žien v rámci COVID-19 a po ňom". Výber témy Egypta ako predsedajúceho štátu privítali ministri členských štátov. Zasadnutie sa venovalo zdravotným, sociálnym a hospodárskym dôsledkom zraniteľných skupín, žien a dievčat. Pri nedostatočnej zdravotnej starostlivosti a o starostlivosti o infikovaných členov rodiny sú tak viac vystavené ochoreniu. Taktiež počas pandémie vzrástlo násilie a diskriminácia voči ženám a dosahovanie rodovej rovnosti sa spomalilo v dôsledku

⁸² Rezolúcia ministerskej konferencie o postavení žien a rozvoji v členských štátoch OIC. OIC/6-WCOD/2016/REP./FINAL. 2016.

⁸³ Rezolúcia ministerskej konferencie o postavení žien a rozvoji v členských štátoch OIC. OIC/7WMC/2018/REP.FINAL. 2018.

zavedenia opatrení spojených s pandémiou (lockdown). Zasadnutie vyzvalo štáty, aby v dôsledku s touto situáciou prijalo potrebné opatrenia a zabezpečili prevahu posolstva islamu a jeho nediskriminačnej povahy. Štáty majú vytvoriť aj programy pre obnovu po pandémii a zameriavať sa na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a zabezpečiť jej dostupnosť pre každú sociálnu vrstvu. Taktiež vytvoriť programy sociálnej ochrany a podporiť osoby postihnuté COVID-19. V spolupráci pri zmiernovaní pandémie si štáty navzájom zdieľajú informácie a efektívne postupy. Organizácia pre rozvoj žien členských štátov OIC bola ratifikovaná a štatút vstúpil do platnosti a nariadilo sa zriadenie inštitúcie so sídlom v Káhire.⁸⁴

⁸⁴ Islamská ministerská konferencia o ženách. OIC/WMC-8/2021/RES.FINAL. 2021.

Záver

Práca s názvom Organizácia islamskej spolupráce v súčasných medzinárodných vzťahoch mala určený hlavný cieľ, ktorým bolo priblížiť základne piliere Organizácie islamskej spolupráce a jej postavenie v kontexte ľudských práv. Keďže organizácia sa venuje veľkému okruhu rôznych tém, v práci sme sa zamerali na oblasť ľudských práv moslimských menšín a postavenia žien.

Pre lepšie pochopenie činnosti OIC sa práca na jej začiatku venuje charakteristike MO. Vo svetovom priestore disponujú rôzne štáty možnosťou vytvárať nové vzťahy, na základe spoločných záujmoch s inými štátmi pomocou zoskupovania sa do rôznych MO. Tieto medzinárodné organizácie sa snažia nájsť odpovede na otázky svetového diania. Medzinárodné organizácie sa od povojnového obdobia stali veľkým predmetom záujmu spoločnosti. Napriek svojej krátkej existencii v podobe subjektu medzinárodného práva sú organizácie veľmi efektívne. Štáty prenechaním časti svojej suverenity týmto organizáciám vytvárajú príležitosť pre svoj budúci rozvoj. Organizácia islamskej spolupráce sa svojou spoluprácou s rôznymi MO a inými inštitúciami usiluje o správny výklad islamu a jeho hodnôt. Vytvára podmienky medzi národmi islamských štátov pre ich rozmach, bezpečnosť a udržiavanie solidarity. Prostredníctvom rôznych názorových tvrdení na islam sa časom kreoval negatívny pohľad, ktorý neodzrkadľuje poznatky o islamských krajinách a ich hodnotách, ktoré sú pre moslimov veľmi významné. OIC stanovuje ciele v rôznych oblastiach a podporuje tým vedecky, technický ale aj ekonomický rast. MO svojou činnosťou majú v záujme prispieť spoločnosti, ako aj OIC, ktorá je charakterizovaná v druhej časti teoretickej kapitoly. „Akčný plán“, ktorý vytvorila OIC s cieľom podpory a rozvoja členov organizácie je v práci charakterizovaný a uvádza hlavné oblasti a ciele, ktorými sa OIC zaoberá v súčasnom období.

Analýzou právnych dokumentov a ich následnou deskripciou sme sa snažili o naplnenie hlavného cieľa v praktickej časti. Rozborom dokumentov sme sa oboznámili s informáciou, že OIC má negatívny postoj k Všeobecnej deklarácii ľudských práv OSN kvôli vyjadreniu že ľudské práva nevychádzajú z kultúry, alebo náboženstva. Islamské krajiny sú presvedčené, že ich hlavné zákony vychádzajú z islamu a boli im sprostredkované Alahom. Tu vzniká stret týchto teórií. OSN sa v niekoľkých rezolúciách vyjadruje k tomu, aby sa predchádzalo hanobeniu náboženstva, alebo inej forme diskriminácie na základe viery. OIC sa snaží svoju

islamskú komunitu podporovať a rozvíjať jej potenciál na rôznych konferenciách. Spolupracuje s rôznymi inštitúciami členských štátov, vládami, ale aj rôznymi vládnyimi a mimovládnyimi MO. Minority žijúce v rôznych častiach sveta podporuje v súlade s medzinárodným právom a zvrchovanosťou týchto štátov. OIC sa svojou aktivitou snaží hájiť práva moslimských minorít a predchádzať akejkoľvek diskriminácii, ktorá je spojená s islamom. Otázku práv žien, ktorá je v islame veľmi citlivá sa rozhodla OIC riešiť na pravidelných stretnutiach. Nariadením správnych opatrení a vytváraním rôznych podporných programov aktívne a pozitívne rozvíja ženský potenciál v islamských krajinách.

Po spracovaní všetkých parciálnych cieľov a nadobudnutí informácií, ktoré boli obsiahnuté vo vybraných dokumentoch sme dospeli k záveru, že OIC sa svojou činnosťou snaží zaisťovať rovnaké práva moslimom nie len v členských štátoch, ale aj mimo organizácie, spoluprácou s inými MO a zoskupeniami. Taktiež ženu stavia do dôležitej a významnej pozície v rodine, ale aj v moslimskom spoločenstve ako takom. Usiluje sa aby ženám boli poskytnuté všetky možné práva a rozvíjal sa ich potenciál vo všetkých oblastiach života. OIC a jej činnosti, sú nepochybne efektívnym krokom k napredovaniu vo všetkých oblastiach, ktorým sa venuje a dobrým znamením pre islam a moslimský svet.

Zoznam použitej literatúry

Tlačené knihy, monografie:

1. BÉREŠOVÁ, Gabriela. *Medzinárodné organizácie*, 1. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2016. 284 s. ISBN 9788075520326.
2. DAVID, Vladislav – SLADKÝ, Pavel – ZBOŘIL, František. *Mezinárodní právo veřejné*, 3. vyd. Praha: Linde Praha, 2006, 447 s. ISBN 9788072016280.
3. GIERTL, Adam. Ľudské práva v znamení polmesiaca: Arabská charta ľudských práv. In: Hodnotový systém práva a jeho reflexia v právnej teórii a praxi. 1. diel. Trnavské právnické dni Trnava, Slovensko 2013. Trnava: TYPI Universitas Tyrnaviensis, 2013, s. 195 – 210. ISBN 9788080825874.
4. KLUČKA, Ján. *Medzinárodné právo verejné*, 1. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2004, 296 s. ISBN 8089047904.
5. LIŠÁK, Ján. *Medzinárodné vzťahy – Medzinárodná politika*. 1.vyd. Bratislava: Sofa, 2000. 180 s. ISBN 8085752700.
6. LYSÁK, Ladislav – GREŠŠ, Martin – ŠČEPÁN Michal. *Medzinárodné organizácie*. 1. vyd. Bratislava: Ekonóm, 2012. 285 s. ISBN 978-80-225-3392-8.
7. MEDELSKÝ, Jozef. *Medzinárodné organizácie*, 1. vyd. Bratislava: APZ, 2014, 182 s. ISBN 978-80-8054-596-3.
8. VALUCH, Jozef – RIŠOVA, Michaela – SEMAN, Radoslav. *Právo medzinárodných organizácií*, 1.vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, 378 s. ISBN 978-80-7400-368-4.

Elektronické zdroje:

9. BACIK, Gokhan. The Genesis, History, and Functioning of the Organization of Islamic Cooperation (OIC): A Formal-Institutional Analysis. [online]. In *Journal of Muslim Minority Affairs*. Online: Routledge, 15.12.2011, roč. 31, č. 4, s. 594-614.[cit. 22.10.2021]. Dostupné na: (PDF) The Genesis, History, and Functioning of the Organization of Islamic Cooperation (OIC): A Formal-Institutional Analysis (researchgate.net)

10. DÁVID, Radovan - SEHNÁLEK, David – VALDHANS, Jiří. *Dny práva – 2010 – Days of Law: 4. ročník mezinárodní konference pořádané Právnickou fakultou Masarykovy univerzity*. [online]. 1. vyd. Masarykova univerzita, 2010. s. 378. [cit. 4.12.2021]. ISBN 9788021053052. Dostupné na: https://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2010/files/intro.html
11. HAKEM, Farrukh Behzad – HABERFELD, M.R. – VERMA, Arvind. *Policing Muslim Communities: Comparative International Context*. [elektronický zdroj]. 1. vyd. New York: Springer, 2012. 146 s. [cit. 29.11.2021]. ISBN 978-1-4614-3552-5. Dostupné na: <https://b-ok.xyz/book/2196396/ea28db>
12. KHANIF, Al. *Protecting the Rights of Religious Minorities in the Framework of International Human Rights Law and Islamic Law*. [online]. In *Global & Strategies*. Surabaya: Universitas Airlangga, 2013, roč. 7, č. 3, s. 197-211. ISSN: 1907-9709. [cit. 15.1.2022]. Dostupné na: https://www.academia.edu/28498403/Protecting_the_Rights_of_Religious_Minorities_in_the_Framework_of_International_Human_Rights_Law_and_Islamic_Law
13. MANSOUR, Dina. *Women's Rights in Islamic Shari'a: Between Interpretation, Culture and Politics*. [online]. In: *Muslim World Journal of Human Rights*. Boson: Walter de Gruyter GmbH & Co. KG, 2014, roč. 11, č. 1, 2 s., ISSN: 2194-6558. [cit. 10.2.2022]. Dostupné na: <https://booksc.org/journal/17755/11/1>
14. MASUD, Muhamad Khalid. *Islamic Law and Muslim Minorities*. [online]. In: *Law and Society journal*. Leiden: Universiteit Leiden, 2002, roč. 11, č. 1, s. 17. ISSN: 1388-9788. [cit. 28.1.2022]. Dostupné na: <https://scholarlypublications.universiteitleiden.nl/handle/1887/11967>
15. MAYER, Ann Elizabeth. *The Islam and Human Rights Nexus: Shifting Dimensions*. [online]. In: *Muslim World Journal of Human Rights*. Boson: Walter de Gruyter GmbH & Co. KG, 2007, roč. 4, č. 1, kapitola 4, s. 1, ISSN: 2194-6558. [cit. 10.2.2022]. Dostupné na: <https://booksc.org/journal/17755>
16. PARK, Jungwon. *Integration on people and minorities*. [online]. In: *International Journal on Minority and Group Rights*. Leiden: Brill, roč. 13, č. 1, s. 69-93. ISSN: 13854879. [cit. 8.1.2022] Dostupné na: <http://www.jstor.org/stable/24675388>
17. PETERSEN, Marie Juul – KAYAOGLU, Turan. *The Organization of Islamic Cooperation and Human Rights* [elektronický zdroj] 1. vyd. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2019, 344 s. [cit. 22.10.2021] ISBN 9780812251197. Dostupné na: <https://b-ok.xyz/book/5457743/aee09e>

18. World Assembly of Muslim Youth. Human Rights in Islam. [elektronický zdroj] In: *WAMY series on Islam: Concept of God in Islam*. Indonesia: World Assembly of Muslim Youth, 2010. roč. 1. č.10. 21 s. [cit. 15.12.2021]. ISBN 9781471611070. Dostupné na: <http://www.islamguiden.com/arkiv/human.pdf>
19. ZAHID, Shahab Ahmed – AKBARZADEH, Shahram. Impacts of Saudi Hegemony on the Organization of Islamic Cooperation (OIC) [online]. In *International Journal of Politics, Culture, and Society*. Online: Springer Science+Business Media, 20.09.2017, roč. 31, č. 3, s. 297-311. [cit. 22.10.2021]. Dostupné na: Impacts of Saudi Hegemony on the Organization of Islamic Cooperation (OIC) SpringerLink
20. Emirates News Agency. *OIC Fifth Ministerial Conference on Women to Focus on role in sustainable development*. [online]. 2014. [cit. 11.2.2022]. Dostupné na: <http://wam.ae/en/details/1395271060733>
21. MAJEROVÁ, Veronika, *ORGANIZÁCIE ISLAMSKÉJ SPOLUPRÁCE*. [online]. [cit. 4.11.2021]. Dostupné na: <http://fpvmv.webcreators.sk/cms/saveDataFilePublic.php?uid=prosputinsky&path=UEEI0EEI0jYIMjQlODQlMTYlMkNnJUQ4JTVDJUZfJThEJUI>
22. OIC. *History* [online]. [cit. 18.10.2021]. Dostupné na: https://www.oic-oci.org/page/?p_id=52&p_ref=26&lan=en
23. PURI, Lakshmi. *Development agenda must protect rights of Muslim women facing new challenges – statement*. [online]. 2014. [cit. 11.2.2022]. Dostupné na: <https://www.unwomen.org/en/news/stories/2014/10/oic-speech-lakshmi-puri>

Právne dokumenty:

24. Akčný plán OIC. 2016.
25. Akčný plán OIC pre podporu žien ministerskej konferencie. OIC/2-WCOD/2008-(OPAAW). 2008.
26. Charta OIC, 1990.
27. Charta OSN, 1945.
28. Islamská ministerská konferencia o ženách. OIC/WMC-8/2021/RES.FINAL.
29. Káhirska deklarácia ľudských práv v islame. preambula. 1990.
30. Rezolúcia OIC právnych záležitostí. OIC/CFM-38/2011/LEG/RES/FINAL. 2011.
31. Rezolúcia OIC o ochrane práv moslimských komunít a menšín v nečlenských štátoch OIC. OIC/CFM-47/0220/MM/RES/FINAL. 2020.

32. Rezolúcia ministerskej konferencie o postavení žien a rozvoji v členských štátoch OIC.
OIC/1-W COD/2006/REP.FINAL. 2006.
33. Rezolúcia ministerskej konferencie o postavení žien a rozvoji v členských štátoch OIC.
OIC/3-WCOD/2010/REP-RECOM/FINAL. 2010.
34. Rezolúcia ministerskej konferencie o postavení žien a rozvoji v členských štátoch OIC.
OIC/4-WCOD/2012/REP/FINAL. 2012.
35. Rezolúcia ministerskej konferencie o postavení žien a rozvoji v členských štátoch OIC.
OIC/6-WCOD/2016/REP./FINAL. 2016.
36. Rezolúcia ministerskej konferencie o postavení žien a rozvoji v členských štátoch OIC.
OIC/7WMC/2018/REP.FINAL. 2018.
37. Všeobecná deklarácia ľudských práv OSN, 1948.